

25.02.2020

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto

Kokousaika 25.02.2020 klo 18:00

Kokouspaikka Espoon tuomiokapituli

Läsnä

Pentti Aspila	hiippakuntavaltuuston puheenjohtaja
Lea Ahonen	maallikkojäsen
Hanna Graeffe	maallikkojäsen
Topi Haarlaa	maallikkojäsen
Vilppu Huomo	pappisjäsen
Ilkka Järvinen	pappisjäsen
Pekka Kiuttu	maallikkojäsen
Päivi Linnoinen	pappisjäsen
Johanna Lumijärvi	maallikkojäsen
Pekka Luuk	maallikkojäsen
Jouni Mykkänen	maallikkojäsen
Margit Peltovirta	pappisjäsen, este
Terhi Muilu-Teinonen	pappisvarajäsen
Sirpa Rantala	maallikkojäsen
Päivi Raunu	maallikkojäsen
Ulla Rosenqvist	pappisjäsen
Rauno Saarnio	maallikkojäsen
Kalervo Salo	pappisjäsen, poistui § 3 käsittelyn jälkeen
Jorma Sipilä	maallikkojäsen
Heikki Sorvari	maallikkojäsen
Lauri Tunkelo	maallikkojäsen
Juha Vähäsarja	pappisjäsen

Läsnäolo- ja puheoikeus

Kaisamari Hintikka	piispa
Antti Kujanpää	tuomiorovasti, este
Tarja Meijer	pappisasessori
Jussi Koivisto	pappisasessori, este
Sari Anetjärvi	lakimiesasessori
Kai Peltonen	hiippakuntadekaani, este

Kutsuttuna

Kati Pirttimaa	asiantuntija, este
Sirpa Tirri	asiantuntija
Mika Nurmi	asiantuntija
Anssi Almgren	asiantuntija

Kirkolliskokousedustajat

Markku Jalava
Hannele Karppinen, este
Annamari Kaskinen
Tapio Tähtinen
Jouni Turtiainen, este

Sihteeri

Carolina Koski	toimistos sihteeri
----------------	--------------------

25.02.2020

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto**Sisällysluettelo**

§ 1 Kokouksen avaus	1
§ 2 Espoon hiippakunnan tuomiokapitulin toimintakertomus ja tilinpäätös 2019	2
- Espoon hiippakunnan tuomiokapitulin toimintakertomus 2019	3
- Espoon hiippakunnan tilinpäätös 2019	13
- LIITE 1, pappisvihkimykset ja diakonian virkaan vihkimiset vuonna 2019	21
- LIITE 2, kappalaisen ja kirkkoherran virat 2019	23
- LIITE 3, tuomiokapitulin ja hiippakuntavaltuuston antamat lausunnot 2019	24
- LIITE 4, piispan ja tuomiokapitulin myöntämät arvonimet 2019	25
- LIITE 5, hiippakuntavaltuuston jäsenet ja varajäsenet 2019	26
- LIITE 6, Espoon hiippakunnan vuosikertomus 2019	27
§ 3 Ehdollepanot maallikko- ja pappisjäseniksi kirkkohallitukseen toimikaudeksi 1.6.2020-31.5.2024	30
§ 4 Hiippakuntavaltuustojen kehittäminen	32
- Pöytäkirjanote: Piispainkokous 04.12.2019 § 5 Hiippakuntavaltuustojen kehittäminen	33
§ 5 Suunta-hanke ja hiippakunnat	44
- Pöytäkirjanote: Piispainkokous 29.10.2019 § 9 Suunta-hanke ja hiippakunnat	46
§ 6 Muut asiat	60
§ 7 Kokouksen päätös	61

25.02.2020

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto

§ 1 Kokoustiedot

Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 18.10.

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Esitys Kokous todetaan laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös Kokous todettiin laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Esitys Pöytäkirjantarkastajiksi ja ääntenlaskijoiksi valitaan Lea Ahonen ja Rauno Saarnio

Päätös Päätettiin esityksen mukaan.

Kokouksen esityslistan hyväksyminen kokouksen työjärjestykseksi

Esitys Kokouksen esityslista hyväksytään kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös Kokouksen esityslista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

25.02.2020

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto

§ 2 Espoon hiippakunnan tuomiokapitulin toimintakertomus ja tilinpäätös 2019

Diaarinumero DESP/27/02.00.01/2020

Esittelijä Tuomiokapituli

Hiippakuntavaltuusto hyväksyy kirkkolain 17 b luvun 1 §:n mukaan hiippakunnan edellisen vuoden toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen.

Kirkkojärjestyksen 19 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan tuomiokapitulin tehtävänä on valmistella asiat hiippakuntavaltuustolle.

Esitys Hiippakuntavaltuusto päättää hyväksyä Espoon hiippakunnan tuomiokapitulin toimintakertomuksen, sen lyhennetyn version sekä tilinpäätöksen vuodelta 2019.

Päätös Hiippakuntavaltuusto hyväksyi pienin tarkennuksin Espoon hiippakunnan tuomiokapitulin toimintakertomuksen, sen lyhennetyn version sekä tilinpäätöksen vuodelta 2019.

Toimenpiteet Vuosikertomus 2019 kirkolliskokoukselle

Lisätiedot kaisamari.hintikka@evl.fi tai sari.anetjarvi@evl.fi

Muutoksenhaku Päätökseen ei kirkkolain 24 luvun 5 §:n mukaan saa hakea muutosta.

Espoon hiippakunnan tuomiokapituli TOIMINTAKERTOMUS 2019

Sisällys:

1. Espoon hiippakunta – kutsuttuna kirkon työssä
2. Toimielimet ja resurssit
3. Vuoden 2019 toimintasuunnitelman toteutuminen
4. Talous

1. Espoon hiippakunta – kutsuttuna kirkon työssä

Espoon hiippakunnan tuomiokapitulin toiminta toteutui Kutsuttuna kirkon työssä -toimintalinjauksen sekä vuodelle 2019 laaditun toimintasuunnitelman mukaisesti. Toimintalinjauksen vision ohjaamana kapituli on keskittynyt erityisesti hengellisen elämän, työn rakenteiden, merkityksen ja ilon sekä työhyvinvoinnin vahvistamiseen omassa työssään tukeakseen näitä ulottuvuuksia myös hiippakunnan seurakuntien elämässä. Työn tulosten ja merkityksellisyyden arvioiminen on aiemminkin kuulunut normaaliin vuodenvuorokiertoon, mutta kuluneena vuonna siihen on saatu merkittävää lisämateriaalia sekä piispan visitaatioiden että uuden toimintalinjauksen valmisteluun kuuluneiden seurakuntatapaamisten ja syksyllä toteutetun avoimen kyselyn sekä luottamushenkilöiden osaamiskartoituksen välityksellä.

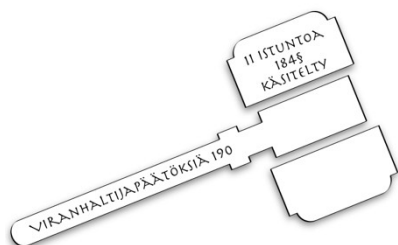
Piispanvihkimysjuhlallisuuksien valmisteluun käytetyn suuren työpanoksen lisäksi viraston väeltä huomiota vaati kahden uuden helmikuun alussa aloittaneen työntekijän – piispan ja toimistosihteerin – perehdyttäminen. Normaalityörytmiin palattiin kuitenkin suhteellisen nopeasti.

Vuotta on leimannut yhä vahvistunut vuorovaikutus hiippakunnan seurakuntien kanssa sekä työntekijöiden että luottamushenkilöiden kanssa. Tämän kaltaisesta työskentelyotteesta saatu palaute on ollut voittopuolisesti positiivista. Keskeisiä uusia esiin nousseita teemoja ovat toimintaympäristön monet yhteiskunnalliset ja taloudelliset muutokset, joiden seurauksena seurakunnat elävät uudenlaisessa lähetystilanteessa. Samanaikaisesti kirkon virkaan hakeutuvien valmiudet työskennellä seurakunnassa ovat muuttuneet tavalla, joka asettaa rekrytoinnille ja uusien työntekijöiden perehdyttämiselle uudenlaisia vaatimuksia.

2. Toimielimet ja resurssit

Hiippakuntavaltuusto kokoontui helmi- ja toukokuussa ja hyväksyi toimintakertomuksen ja toiminta- ja taloussuunnitelman. Hiippakuntavaltuuston puheenjohtajana toimi Pentti Aspila ja varapuheenjohtajana Margit Peltovirta.

Tuomiokapitulin henkilöresursseja ovat sen jäsenet, tuomiokapitulin viraston työntekijät sekä lääninrovastit niiltä osin, kun he hoitavat tuomiokapitulin toimivaltaan kuuluvia tehtäviä.

Tuomiokapitulin puheenjohtajana toimi tuomiorovasti Antti Kujanpää 31.1.2019 asti ja piispa Kaisamari Hintikka 1.2.2019 alkaen. Tuomiokapitulin jäseniä olivat tuomiorovasti Antti Kujanpää, vanhempi pappisasessori Jussi Koivisto, nuorempi

pappisasessori Tarja Meijer, lakimiesasessori Sari Anetjärvi, hiippakuntadekaani Kai Peltonen ja maallikkojäsen Lea Ahonen. Läsnäolo- ja puheoikeudella tuomiokapitulin istuntoihin osallistui hiippakuntavaltuuston puheenjohtaja Pentti Aspila ja hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja Margit Peltovirta. Istunnon esittelijänä ja sihteerinä toimi notaari Pilvi Keravuori. Pappisvarajäsenenä istuntoihin osallistuivat Matti Peiponen, Merja Alanne ja Raimo Kuismanen. Lakimiesasessorin varajäsenenä istuntoihin osallistui Maija Heinonen.

Espoon tuomiokapitulin virastossa on 10 virkaa ja yksi työsuhde. Tuomiokapitulin palveluksessa olivat piispa Kaisamari Hintikka 1.2.2019 alkaen, lakimiesasessori Sari Anetjärvi, hiippakuntadekaani Kai Peltonen, notaari Pilvi Keravuori, piispan sihteeri, hallintosihteeri Päivi Härkönen, asiantuntija Kati Pirttimaa, asiantuntija Mika Nurmi, asiantuntija Sirpa Tirri, kansainvälisen työn asiantuntija Anssi Almgren, toimistosihteeri Carolina Koski, toimistosihteeri Johanna Nordblad 31.1.2019 asti ja toimistosihteeri Päivi Nurmela 1.2.2019 alkaen.

Lääninrovasteina toimivat kirkkoherrat Kalervo Salo (Espoon tuomiorovastikunta), Juhani Korte (Lohjan rovastikunta) ja Ilkka Järvinen (Tuusulan rovastikunta).

3. Vuoden 2019 toimintasuunnitelman toteutuminen

Työn rakenteet

Espoon hiippakunnan tuomiokapitulin nykyinen **toimintalinjaus** on voimassa vuoden 2020 ajan. Uuden toimintalinjauksen valmistelu käynnistettiin ja se valmistuu yhtä aikaa Suomen evankelisluterilaisen kirkon uuden strategian kanssa siten, että viimeksi mainittu otetaan huomioon toimintalinjauksen viimeistelyssä. Uuden piispan vierailut kaikissa hiippakunnan seurakunnissa tarjosivat runsaasti tietoa seurakuntien vahvuuksista ja haasteista sekä odotuksista tuomiokapitulia ja toimintalinjausta kohtaan. Oman organisaation sisäisen työskentelyn ohella toimintalinjauksen valmistelutyöryhmä toteutti avoimen kyselyn tuomiokapitulin merkityksestä, roolista ja toiminnasta sekä vieraili hiippakunnan seurakunnissa kokoamassa palautetta nykyisestä toimintalinjauksesta.

Piispantarkastuksia ei järjestetty, mutta vuoden 2020 tarkastusten valmistelu käynnistettiin. Piispantarkastuksen kokonaisuuden uudistusta on valmisteltu siten, että uudistetut prosessit ja toteutusmallit voidaan ottaa käyttöön vuoden 2021 piispantarkastuksien suunnittelussa ja valmistelussa vuoden 2020 aikana.

Hiippakunnassa toimitettiin yksi **välillinen kirkkoherran vaali** Keravan seurakunnassa. Tuomiokapituli koulutti kirkkoneuvostoa kirkkoherran vaalitavoista.

Seurakuntarakenteen muutosprosesseja ei hiippakunnan alueella ollut käynnissä. Tämän vuoksi rakenne- ja muutosjohtamisen konsultoinneille ei ollut akuuttia tarvetta. Konsultatiivisen työotteen merkitys tuomiokapitulin henkilöstön toiminnassa korostuu jatkuvasti. Erilaisten sekä hallinnollisten että toiminnallisten konsultointipyyntöjen määrä on lisääntynyt siinä määrin, että kasvun jatkuessa tuomiokapitulin resurssit eivät enää riitä siihen vastaamiseen.

Hiippakunnan kirkkoherrojen kokous pidettiin maaliskuussa Oulussa. Kokouksen teemana oli ”Muutos - uhka vai mahdollisuus?” Kokouksen aikana piispa tutustui hiippakunnan kirkkoherroihin ja keskusteltiin johtajuuteen liittyvistä asioista. Kokouksen ohjelmaan sisältyivät vierailut Oulun tuomiokapituliin, Oulun seurakuntayhtymään sekä Kirkon palvelukeskukseen Kipaan.

Hiippakunnan vastuulla oleva **tutkintokoulutus** sekä Kirkon henkilöstökoulutuskalenterissa ilmoitettu muu seurakuntien henkilöstön koulutus ja neuvottelu- ym. tapahtumat toteutettiin suunnitellulla tavalla. Tuomiokapitulin järjestämät **koulutukset ja tilausvalmennukset** ovat säännöllisesti saaneet hyvää palautetta. Nykyistä laajempaa tarjontaa ei olemassa olevilla resursseilla ole mahdollista tuottaa.

Tuomiokapituli kehitti edelleen ilmiöperusteisia ja osallistavia tilausvalmennuskokonaisuuksia, joiden tavoitteena on mahdollistaa seurakunnan proaktiivinen työskentely ja reagointi muuttuvassa toimintaympäristössä. Valmennuksien rinnalla seurakunnille tarjottiin tuomiokapitulin fasilitoimia ajatushautomoita. Näitä markkinoitiin animoidulla piirrosvideolla, jonka näkyvyyteen panostettiin monikanavaisella viestinnällä. Erityistä tarvetta on havaittavissa seurakuntien työhyvinvointia tutkiville ja tukeville prosesseille.

Hiippakunnan seurakuntien hallinnon ja henkilöstöhallinnon hyvää toteuttamista tuettiin moninaisella neuvonnalla, julkaisemalla kotisivuilla ohjeita sekä järjestämällä marraskuussa Kevan kanssa yhteistyössä eläkeinfotilaisuus. Osallistujia oli noin 70.

Hiippakunnan johtamisforum – Läsä! järjestettiin syyskuussa Tuusulan seurakuntakeskuksessa. Forumiin oli kutsuttu kaikki hiippakunnan kirkkoherrat, seurakuntien ja seurakuntayhtymien muu johto sekä lähiesimiehet. Johtamiskouluttaja Pekka Järvinen puhui kirjansa *Ammatillinen käyttäytyminen – tie onnistumiseen* pohjalta siitä, miten ihmisten erilaisuutta voidaan hyödyntää tiimityössä ja ammatillista käyttäytymistä kehittää niin johtamistyössä, henkilöstön vuorovaikutuksessa kuin koko työyhteisössäkin. Näyttelijä Outi Mäenpään johdolla paneuduttiin siihen, miten olla läsnä johtajana työyhteisön vuorovaikutussuhteissa. Tilaisuudessa oli noin 170 osallistujaa.

Syksyllä järjestettiin **Hiippakuntafoorumi** otsikolla ”Joka päivä eteemme avautuvat uudet mahdollisuudet ja tiet”. Foorumissa etsittiin vuorovaikutteisesti ja dialogisesti positiivisia teitä tulevaisuuteen. Foorumin valmistelu tapahtui hiippakuntavaltuuston ja tuomiokapitulin yhteistyönä. Valmistelutyön yhteydessä havaittiin, että kapitulilla ei ole kattavaa tietoa siitä, minkälaista ammatillista tai muuta osaamista ja kokemusta hiippakunnan seurakuntien luottamushenkilöillä on. Kattavaa tietoa ei ollut myöskään siitä, minkälaista tukea he toivovat seurakunnalta, seurakuntayhtymältä, rovastikunnalta tai tuomiokapitulilta. Tästä syystä toteutettiin **luottamushenkilöiden osaamiskartoitus**, jota ei ole hiippakunnassa aikaisemmin tehty. Samalla saatiin seurakunnista luottamushenkilöiden yhteystiedot tiiviimpää yhteydenpitoa varten. Kartoitus osoitti, että luottamushenkilöillä on erittäin monipuolista ammatillista osaamista sekä laajaa järjestöosaamista, jota voisi saada nykyistä paremmin hyödynnettyä sekä seurakunnissa että hiippakunnassa.

Espoon hiippakunnan **uutiskirje Hiippa** on tuomiokapitulin keskeinen viestintäkanava. Hiippa on lähetetty vuoden aikana 12 kertaa. Näistä 11 oli säännöllisesti tuomiokapitulin istuntojen jälkeen lähetetty uutiskirje ja yksi Hiippa+, jonka sisältönä oli tuomiokapitulin toimintalinjauksuudistus siihen liittyvine kyselyineen. Tilajamäärä on pysynyt tasaisena. Uutiskirjeen avaaminen selaimessa (avausprosentti) on ollut laskusuunnassa mutta pysynyt yli 40 %. Eri aloja vertailevan tutkimuksen mukaan avausprosenttia voidaan pitää hyvänä, mikäli se kattaa noin viidenneksen

vastaajista. Ilmeisesti yhä useampi lukee uutiskirjeen mobiililaitteelta. Mobiilialustan käytön yleistymisen on jatkossa huomioitava sisällön tuottamisessa.

Piispan verkkosivut sekä sometilit avattiin. Sometilien päivittäminen, joka on pääasiassa piispan vastuulla, on lähtenyt suhteellisen hitaasti käyntiin. Piispan aktiivisempaan someläsnaöloon kiinnitetään jatkossa erityistä huomiota.

Hiippakunnan kotisivuja on käyttöönoton jälkeen kehitetty eri tavoin. Erityisen paljon resursseja on vienyt verkkoviestinnän saavutettavuuden parantaminen sekä vaaliviestintä niin piispanvaalin kuin kirkollisvaalien yhteydessä.

Espoon hiippakunnan seurakunnat tarjosivat edelleen runsaasti

harjoittelupaikkoja eri kirkon alan opiskelijoille. Huomion arvoisia muutoksia ovat olleet kirkon tehtäviin valmistavien koulutusohjelmien vetovoiman väheneminen sekä harjoitteluun hakeutuneiden opiskelijoiden määrän lasku. Espoon hiippakunnan seurakunnissa harjoitteli 10 teologian opiskelijaa (enimmillään määrä on ollut yli 20). Vähäinen harjoittelijoiden määrä näkyy muissakin opiskelijaryhmissä, ja kirkon tehtäviin valmistavien opinto-ohjelmien vetovoima on heikentynyt.

Teologian opiskelijoiden seurakuntaharjoittelun yhteydessä opiskelijat osallistuvat työpsykologiseen soveltuvuusarviointiin, ja hiippakunnat järjestävät alueellaan harjoittelijoille opiskelijoille **soveltuvuusarvioinnin reflektiopäivän**. Espoon hiippakunnassa siihen osallistui 11 opiskelijaa. Lisäksi Espoon hiippakunnassa on järjestetty jokaiselle opiskelijalle henkilökohtainen keskustelu tuomiokapitulin edustajien kanssa harjoittelun päätteeksi.

Kirkon alan opiskelijoille järjestettiin kaksi moniammatillista **KiTOS-päivää eli Kirkon työhön opiskelevien seminaaria**. Seminaarissa osallistuja voi pohtia kirkkoa ja seurakuntaa mahdollisena tulevana työpaikkana yhdessä muiden kirkon tehtäviin opiskelevien kanssa. Palautteiden perusteella opiskelijat pitävät seminaaria tarpeellisena. KiTOS-päiviin osallistuneiden määrä on vähentynyt aikaisemmista vuosista, koska seurakuntaharjoittelunsa suorittavia on aikaisempaa vähemmän.

Tuomiokapitulin seurakuntien uusille työntekijöille tarjoamaa **Kutsuttuna kirkon työhön - valmennusta**, jossa yhdistyvät kirkon virkaan vihittävien ordinaatiovalmennus ja muiden ammattikuntien orientoitumiskoulutus, on edelleen kehitetty. Valmennuksessa keskitytään mm. kutsumuksen, kirkon perustehtävän, muuttuvan toimintaympäristön ja työssäjaksamisen kysymyksiin sekä vahvistetaan hengellistä elämää.

Rippikoulu-uudistuksen myötä on uudistettu Kirkkohallituksen ohjeistuksen mukaisesti rippikoulujen ohjesäännöt Espoon hiippakunnan seurakunnissa. Lisäksi seurakunnat ovat toimittaneet rippikoulujen paikallissuunnitelmat tiedoksi tuomiokapituliin. Koulutuksen saaneet rippikoulun kehittäjät vastaavat paikallisesti seurakuntansa rippikoulutyön eteenpäin viemisestä. Tuomiokapituli järjestää vuosittain Helsingin hiippakunnan kanssa rippikouluvastaavien verkostopäivän. Vuonna 2019 teemana oli rippikoulujen arviointi.

Espoon hiippakunnan tuomiokapituli kutsui **koolle kasvatuksen ja diakonian lähiesimiehet** toukokuussa. Rekrytoinnin ja talouden kysymysten lisäksi esimiehet jakoivat kokemuksia siitä, miten heidän on mahdollista motivoida työntekijöitä muuttuvassa ja epävarmassa tulevaisuudessa. Lisäksi käsiteltiin esimiestyön haasteita, varhaista välittämistä sekä velvoitetta puuttua ongelmiin. Saadun palautteen perusteella päivää pidettiin tarpeellisena ja vastaavalle kohderyhmälle järjestetään yhteinen työskentelypäivä keväällä 2020.

Kansainvälisen Explorer-vaihto-ohjelman kautta seurakuntien työntekijöille tarjottiin mahdollisuutta lähteä ulkomaille tutustumaan yhteisölähtöiseen ja seurakuntalaisia osallistaviin seurakuntiin. Ohjelmasta kerrottiin Hiipassa ja kirkkoherrojen tapaamisessa, ja siihen järjestettiin stipendihaku, mutta yhtään lähtijää ei ollut.

Tuomiokapituli mahdollisti **lähetyksen ja kansainvälisen työn verkoston** kokoontumisen neljä kertaa. Verkostossa osallistujille tarjottiin vertaistukea, tietoa ajankohtaisista ilmiöistä ja mahdollisuutta hyödyntää jaettua asiantuntijuutta. Monikulttuurista seurakuntaelämää tuettiin hyödyntämällä uutta Kirkon vieraskielisen työn opasta, josta järjestettiin työpaja kirkon kansainvälisen työn valtakunnallisilla verkostopäivillä Turussa. **Monikulttuurisen seurakuntaelämän** edistämiseksi valmisteltiin Espoon hiippakunnassa ”kielitietoisien seurakuntaelämän diplomi”. Seurakunnalla on mahdollisuus hakea diplomia Espoon hiippakunnan tuomiokapitulilta, mikäli kaikki diplomissa mainitut kymmenen kriteeriä täyttyvät. Näitä ovat esimerkiksi se, että seurakunnan nettisivut ovat monikieliset, erikieliset tavoitetaan sosiaalisessa mediassa, kaksikielinen messu järjestetään vähintään kerran kuukaudessa ja erikieliset huomioidaan toimintasuunnitelmissa.

Pakolaistaustaisten psykososiaalisen tuen yhteistyöhanketta valmisteltiin yhdessä Espoon diakoniasäätiö EDISTIA, Espoon kaupungin, Espoon seurakuntayhtymän, Kirkkohallituksen, Suomen punaisen ristin ja Luona Oy:n kanssa. VIERELLÄ-hankkeen tarkoituksena oli hakea rahoitusta Euroopan unionin sisäasioiden rahaston AMIF-instrumentista eli turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastosta (engl. Asylum, Migration and Integration Fund). Hankerahoituksella olisi koulutettu kirkon alan ammattilaisia vastaanottokeskusten keskustelutuen lisäresursseiksi. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) oli tutkimuksessaan (2019) todennut, että vastaanottokeskusten asukkaista yli 40 prosentilla on vakavia ahdistus- ja masennusoireita, joihin tällä hankkeella olisi tarjottu apua. Hankerahoitusta ei lopulta voitu hakea, koska asukasmääriltään suurin vastaanottokeskuspalveluita tuottava Luona Oy ei halunnut osallistua hankkeeseen.

Kirkkohallitus, Espoon hiippakunta, Suomen Lähetysseura ja Kirkon Ulkomaanapu päättivät liittyä Luterilaisen maailmanliiton yhteiseen **Waking the Giant -hankkeeseen**. Hankkeen tarkoituksena on edistää kestävä kehityksen tavoitteiden (Agenda 2030) tuntemusta kirkoissa ja herättää seurakuntia osallistumaan näiden kehitystavoitteiden edistämiseen sekä paikallisesti että maailmanlaajuisesti.

Työn merkitys

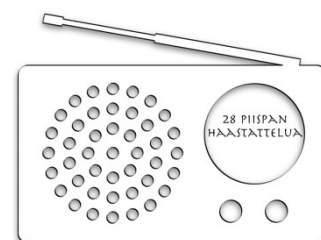
Espoon hiippakunnan uusi piispa aloitti virassaan helmikuussa. Piispanvihkimys juhlallisuuksineen 10.2. oli tuomiokapitulin viraston alkuvuoden suuri voimainponnistus. Televisioitu messu Espoon tuomiokirkosta sai paljon positiivista palautetta, ja juhlista muodostui monipuolinen, kansainvälinen ja iloinen kokonaisuus. Messuun osallistui kotimaisten ja pohjoismaisten luterilaisten piispojen lisäksi edustajat Suomen ortodoksisesta kirkosta, Vatikaanista ja katolisesta kirkosta sekä anglikaanisesta kirkosta Suomessa, piispat Inkerin, Unkarin, Viron, Amerikan sekä Jordanian ja Pyhän maan luterilaisista kirkoista, Luterilaisen maailmanliiton ja Euroopan kirkkojen konferenssin pääsihteerit, ulkomaisia ekumeenisia vieraita sekä Espoon hiippakunnan ystävyshiippakuntien edustajat Namibian luterilaisesta kirkosta ja Skotlannin episkopaalisesta kirkosta. Vihkimysmessu välitettiin Tuomiokirkon srk-talolle videokuvan välityksellä. Messun jälkeen tarjottiin kaikelle kansalle juhlakahvit Espoon kuntayhtymän koulutuskeskus Omniassa. Juhlalounas tarjottiin Hanasaaren kulttuurikeskuksessa 220

kutsuvieraalle. Vihkimystä edeltävänä iltana Majvikin kongressihotellissa pidetylle piispan iltavastaanotolle osallistui 69 henkilöä.

Maaliskuun ja lokakuun välisenä aikana **piispa vieraili kaikissa hiippakunnan 19 seurakunnassa** ja tapasi erikseen niiden kirkkoherrat. Keskeiset havainnot, joihin seurakuntavierailut antoivat aihetta, liittyivät jäsenkehityksen, talouden ja toimintaympäristön muutosten ohella seurakunnan missionaarisen tehtävän korostumiseen ja verkostoitumisen merkitykseen seurakuntien toimintaedellytysten ylläpitämisessä.

Piispan näkyvyys mediassa oli laajaa. Hän antoi 28 haastattelua eri medioille. Luentoja ja esiintymistilaisuuksia oli 26. Lisäksi piispa on toiminut puheenjohtajana kirkon yhteiskunnallisten ja eettisten kysymysten neuvottelukunnassa, varapuheenjohtajana USKOT-foorumissa sekä jäsenenä KUA:n hallituksessa ja Ulkopoliittisen instituutin neuvottelukunnassa.

Tuomiokapituli tiivistä yhteistyötä etenkin Espoon alueen paikallisten toimijoiden kanssa. Se solmi **Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnian kanssa aiesopimuksen yhteistyöstä** alkaen vuodesta 2020. Sopijaosapuolet pyrkivät yhteisin toimin rakentamaan kestävä tulevaisuuden ja hyvän elämän edellytyksiä. Sopimus vahvistaa ja monipuolistaa jo ennestään hyvää yhteistyötä Omnian kanssa. Kumpakin yhdistää halu olla rakentamassa oikeudenmukaisempaa ja yhdenvertaisempaa yhteiskuntaa. Omnian strategia perustuu kestävä tulevaisuuden rakentamisen sekä hyvän elämän tarjoamiseen.

Piispa tapasi Espoon kaupungin johtoa, hiippakunnan alueella toimivien Itä- ja Länsi-Uudenmaan poliisilaitosten johtajat sekä Otaniemen tiedeyhteisön organisaatioiden, mm. geologisen tutkimuskeskuksen ja Aalto-yliopiston johtajat. Tavoitteena oli tiivistää hiippakunnan yhteistyötä erityisesti Aalto-yliopiston kanssa. Siellä opiskelijatyönä tuotettu piispanhiippa ja -kaapu ylittivät mediakynnyksen.

Ekumeeninen yhteistoiminta painottui kristittyjen ykseyden rukousviikolle, uskontojen ja katsomusten yhteisymmärrysviikolle ja ekumeeniselle vastuuviikolle. Teemaviikkoja tuotiin esille kapitulin viestinnässä, joissa kannustettiin kristinuskon sisäisen moninaisuuden huomioimiseen paikallisesti. Paikallisekumeenian näkökulmasta esimerkiksi Espoon ekumeeninen toimikunta on edistänyt tarmokkaasti kristillisten seurakuntien ja yhteisöjen välistä yhteistoimintaa. EET mahdollisti muun muassa yhdessä Suomen Ekumeenisen Neuvoston (SEN) kanssa Paikallisekumeenisen Forumin (Pafo) Tapiolassa. Hiippakunnan lakimiesasessori on toiminut SEN:n yhdenvertaisuusjaoston puheenjohtajana, ja piispa osallistui paneelikeskustelijana jaoston järjestämään seminaariin ”Yhdenvertaisuus – mitä se on?”.

Yhteistyö ystävyshiippakuntien kanssa on ollut monipuolista. Namibian evankelisluterilaisen kirkon läntisen hiippakunnan piispa Veikko Muniyika ja Skotlannin episkopaalisen kirkon Edinburghin hiippakunnan dekaani Frances Burberry osallistuivat Espoon piispan piispanvihkimykseen. Syyskuussa tuomiokapitulin asiantuntija toimi kahden viikon ajan Palvelevan Puhelimen kehittämiskonsulttina Namibiassa. Namibian läntisen hiippakunnan puhelinauttamiseen koulutettiin 12 vapaaehtoista päivystäjää, ja OpenLine Counselling aloitti toimintansa marraskuussa ensimmäisenä palvelevana puheliman Afrikan mantereella.

Ystävyshiippakuntayhteistyö Skotlannin episkopaalisen kirkon Edinburghin hiippakunnan kanssa oli hyvin aktiivista. Tuomiokapituli järjesti seurakuntien työntekijöille opintomatkan Edinburghiin,

jossa tutustuttiin kirkkojen ja uskonnollisten yhteisöjen toteuttamaan Just Festivaliin ja yhteisölähtöiseen seurakuntaelämään. Opintomatka avasi runsaasti näkökulmia siihen, miten luodaan dialoginen alusta ja turvallinen tila hengellisten kysymysten yhteisölliselle käsittelylle sekularisoituneessa kaupunkikontekstissa. Opintomatkan kuluja karsittiin valitsemalla yhteisöasuminen hotellimajoituksen sijasta. Yhteisöasuminen mahdollisti yhteiset rukoushetket, yhdessä jakamisen ja yhdessä oppimisen.

Tuomiokapituli järjesti yhdessä Helsingin ja Porvoon hiippakuntien kanssa diakoniajohtajien opintomatkan Edinburghiin. Tutustumiskohteissa syvennyttiin mm. spiritualiteetin vahvistamiseen, yhteiskunnan sosiaalsiin ongelmiin ja kirkon mahdollisuuksiin auttaa verkostoitumalla. Tuomiokapitulin asiantuntija toimi matkanjohtajana Kirkon koulutuskeskuksen järjestämällä jumalanpalveluselämän ja spiritualiteetin opintomatkalla Skotlantiin sekä osallistui Skotlannin kirkon kirkolliskokoukseen.

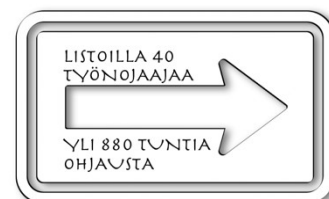
Uskontodialogi jatkui Myöhempien aikojen pyhien Jeesuksen Kristuksen kirkon kanssa ja vahvistui suhteessa muslimiyhteisöihin. Pitkään edistetty tapaaminen kaikkien muslimiyhteisöjen imaamien kanssa toteutui kesäkuussa yhteistyössä Espoon kaupungin ja Espoon seurakuntayhtymän kanssa.

Espoon kaupungin sosiaalitoimen ja Espoon seurakuntayhtymän yhteisen seurakuntatyön palveluyksikön kanssa valmisteltiin lasten ja perheiden hyvinvoinnin lisäämistä tähtäävää **LAPE-päivää**, joka kytkeytyi edellisen hallituksen kärkihankkeeseen. Tapahtumaa markkinoitiin laajasti Espoon kaupungin, Espoon seurakuntayhtymän ja Espoon tuomiokapitulin viestintäkanavia pitkin, mutta se jouduttiin peruuttamaan vähäisen ilmoittautujamäärän takia. Järjestäjien arvion mukaan keskeisin syy oli, että ”ylhäältä” annetut hankkeet eivät vastaa arkityön haasteisiin eivätkä epämääräisyydessään innosta seurakuntien työntekijöitä. Lisäksi epäselviksi olivat jääneet LAPE-hankkeen omistajuus ja konkreettiset tavoitteet. Espoon tuomiokapitulin kannalta päivän valmistelu vahvisti yhteistyötä Espoon seurakuntayhtymän ja Espoon kaupungin sosiaalitoimen kanssa.

Työn ilo ja hyvinvointi

Piispan vuosittain myöntämä **Yhdessä-palkinto** jaettiin kolmannen kerran. Sen sai Tuusulan seurakunta tunnustuksena innovatiivisesta yhdessä tekemisestä uuden seurakuntakeskuksen aikaansaamiseksi. Tuusulan seurakunta osti vuonna 1967 valmistuneen ja vuonna 2013 puretun srk-keskuksen tilalle entisen Kansainvälisen keskuksen ja remontoi sen käyttöönsä. Yhdessä tehden saatiin aikaan tyylikkää, laadukkaita ja toimivat tilat kaikkien seurakuntalaisten käyttöön. Hankkeen toteuttamisessa oli mukana niin seurakuntalaisia, luottamushenkilöitä, seurakunnan viranhaltijoita ja työntekijöitä kuin melkoinen joukko rakennusalan ammattilaisia sekä Tuusulan kunta. Hanke toi huomattavia säästöjä, sillä kokonaan uuden seurakuntakeskuksen rakentaminen olisi tullut maksamaan kaksi kertaa enemmän.

Työnohjaus on välttämätön osa asiantuntijatyötä tekevien ammatillisen osaamisen ylläpitoa ja syventämistä. Seurakuntien työntekijät käyttävät kirkon tarjoamaa työnohjausta oman työnsä kehittämisen ja työssä jaksamisen välineenä, ja työnohjauksen kysyntä on runsasta. Työnohjaajia tuettiin järjestämällä erilaisia koulutustilaisuuksia ja verkostotapaamisia.

Kirkon henkisen huollon (HeHu) laajentaminen koskemaan kaikkia hiippakunnan seurakuntia eteni pienin askelin. Tuusulan rovastikunnan työntekijöille järjestettiin koulutus, jossa luennoitsijoina toimivat Järvenpään kriisi- ja sosiaalipäivystyksen työntekijät sekä tuomiokapitulin asiantuntija.

Hengellinen elämä

Hiippakunnan **hengellisen elämän verkosto** on kokoontunut kolme kertaa. Fransiskus-päivä ja Henry Morganin vierailu tavoittivat verkoston lisäksi laajan joukon seurakuntalaisia. Työntekijäretiriitti järjestettiin ensimmäistä kertaa Tallinnan Birgittalaisluostarissa. Arkiretriittiä tarjottiin paastonaikana, helluntain alla, luomakunnan aikana sekä adventtina. Adventtiretriitti järjestettiin myös ryhmämuotoisena, muut pelkästään verkossa. Verkossa toimiva ryhmä tavoittaa tällä hetkellä lähes 800 henkilöä.

Syksyllä toteutettiin piispan johtama **Hengellisen elämän päivä**, jossa syvennyttiin rukoukseen ja sen merkitykseen hengellisessä elämässä.

Hiippakunnalliset **hengelliset ohjaajat** ovat aloittaneet toimintansa. Jatkossa tietoisuutta hengellisen ohjauksen mahdollisuudesta on vahvistettava ja ohjaajajoukkoa monipuolistettava.

Hiippakunnan ympäristöryhmä (HYRRÄ) liitettiin hiippakuntien yhteiseen ympäristöryhmään, johon kuuluvat Espoon, Helsingin ja Porvoon hiippakunnat (HEP!). Ryhmä tukee ympäristötyöhön sitoutuneita työntekijöitä ja luottamushenkilöitä seurakunnissa sekä tuottaa koulutuspalveluita ja mahdollistaa yhteentuloja esimerkiksi teemapäivien muodossa. HEP kokoontui vuoden aikana kolme kertaa ja järjesti puhtaaseen veteen ja vesikestävyyteen keskittyneen LAINE-ympäristöpäivän toukokuussa.

Tuomiokapitulilla on **kirkon ympäristödiplomi**. Hiippakunnan seurakuntia kannustetaan ympäristödiplomityöhön ja Hiilineutraali kirkko-tavoitteiden toteuttamiseen. Hiilineutraali kirkko oli erityisteemana muun muassa luottamushenkilöiden Hiippakuntafoorumissa. Lisäksi kasvatuksen työntekijöitä koulutettiin kristillisestä ympäristökasvatuksesta, joka on uskoperustaista, toivolähtöistä ja konkreettista.

Hiippakunnan seurakunnissa taloudelliseen, sosiaaliseen ja kulttuuriseen kestäväyyteen on kiinnitetty hyvin huomiota, mutta **ekologisen kestäväyyden** osalta on vielä työtä jäljellä. Tätä varten tuomiokapitulissa on kehitetty koulutuksia, valmennuksia ja ajatushautomoita, joissa voidaan yhdessä paikallisseurakunnan toimijoiden kanssa löytää kestäviä ympäristöratkaisuja, jotka ottavat huomioon koko kirkon tavoitteet ja paikallisseurakunnan toimintaympäristön.

Espoon hiippakunnan seurakuntien työntekijöille suunnattu **sielunhoidon erityiskurssi** alkoi elokuussa. Moniammatillinen koulutus sijoittuu vuosille 2020-2022, ja osallistujia on 15.

Arviointia

Tuomiokapitulin toiminta vuonna 2019 antaa aiheita etenkin seuraaviin havaintoihin.

Seurakunnissa odotetaan tuomiokapitulin työntekijöiltä ei vain tavoitettavuutta vaan myös läsnäoloa ja näkyvyyttä seurakunnassa. Tuomiokapitulin halutaan osallistuvan kirkkoa ja seurakuntia

koskevien odotusten ja haasteiden yleiseen pohdintaan sekä tarjoavan erilaista tukea ja ohjausta seurakuntatyön arjessa. Asiantuntijatyölle ominaiseen tapaan toivotun tuen muodoista nousevat tärkeiksi työnohjaus ja omaan työhön konkreettisesti liittyvä koulutus. Koulutuksen toteutuksen osalta korostuvat ajankohtaisuus, lyhytkestoisuus ja paikallisuus. Pitkät henkilöstökoulutuksen prosessit, joita kirkossa perinteisesti on ollut runsaasti tarjolla, ovat seurakuntatyönantajille nykyisin sekä taloudellinen että arkityön resursseja kuluttava haaste. Samoin on nähtävissä, että seurakuntien työntekijöiden kokoaminen oman työpaikan ulkopuolisiin tapahtumiin on aiempaa vaikeampaa. Digitaalisten alustojen ja verkostoyhteyksien merkitys tuen ja koulutuksen kanavina tuleekin varmuudella kasvamaan, ja tämä tulee huomioida sekä tuomiokapitulin toiminnassa että sen työntekijöiden ammattitaidon kehittämisessä.

Koulutukseen kohdistuvien tarpeiden ja odotusten pysyvyys on osin vastakkainen sille, että tuomiokapituli on pyrkinyt perinteisen henkilöstökoulutuksen ohella ja tueksi tarjoamaan seurakunnille ja niiden henkilöstölle ohjausta, konsultatiivista tukea sekä ajatushautomo-tyyppistä prosessointia, joka perustuu jaetun asiantuntijuuden ja yhteisen luovan ajattelun ideaan. Ilmiössä on epäilemättä osin kyse informaation puutteista ja terminologisista epäselvyyksistä. Mutta havaittavissa on myös, että omiin resursseihin sisältyvien vahvuuksien ja osaamistarpeiden analysointi ja priorisointi eivät seurakunnissa aina ole sillä tasolla, joka mahdollistaisi organisaation ja sen toiminnan määrätietoisen proaktiivisen kehittämisen. Tuomiokapitulin on tästä syystä jatkuvasti pohdittava, millä tavoin se huomioi seurakuntien erilaiset tilanteet ja valmiudet ja pystyy tuottamaan niille tarkoituksenmukaisia ja merkityksellisiä paikallisen toiminnan tukimuotoja.

Seurakuntien toimintaympäristön nopea muutos sekä jäsenmäärän lasku ja siitä aiheutuvat erilaiset toiminnalliset ja taloudelliset seuraamukset korostavat strategisen ajattelun merkitystä seurakunnissa. Selkeä ja suunnitelmallinen strateginen ajattelu on välttämätön edellytys määrätietoiselle johtamiselle, akuuttien muutosten hallinnalle ja realistisen tulevaisuususkon säilyttämiselle tilanteessa, jossa perinteiset kirkolliset rakenteet ja toimintamallit eivät enää ole käyttökelpoisia. Seurakunnissa on kyllä runsaasti erilaisia strategiadokumentteja, mutta samalla myös paljon kehitettävää ja opittavaa niiden konkretisoinnissa ja toimeenpanossa. Tuomiokapitulin tulee koulutuksen ja ohjauksen sekä rakenteellisten toimien keinoin tukea ja vahvistaa strategisen tietoisuuden kasvua ja aktiivista uudistumisvalmiutta seurakunnissa.

Seurakuntaorganisaatioiden puitteissa, taloudessa ja muissa toimintaedellytyksissä tapahtuvien erilaisten muutosten sekä kirkon sisäisten ristiriitojen keskellä on vaara, että näky kristillisen kirkon ja seurakunnan hengellisestä luonteesta ja tehtävästä hämärtyy. Kirkko on perusolemukseltaan hengellinen yhteisö, joka on olemassa ja kasvaa yhteisestä kristillisestä uskosta. Tuomiokapitulin on omassa toiminnassaan pidettävä näkyvillä evankeliumin iloa ja kristillistä toivoa sekä rakennettava ja vahvistettava yhteyksiä ja verkostoja, jotka tukevat seurakuntia ja niiden vastuunkantajia kirkon perustehtävän toteuttamisessa.

4. Talous

Tuomiokapitulin talous sisältyy kirkon keskusrahaston kirjanpitoon. Kirkolliskokouksen vuosittain hiippakunnille myöntämää määrärahaa käytetään hiippakunnan menoihin siten, että palkka- ja kiinteistömenojen sekä muiden sopimusten tms. perusteella sidotuiksi katsottavien menojen jälkeen jäävä määräraha on käytettävissä hiippakunnan toimintaan. Hiippakuntavaltuusto on hyväksynyt toiminta- ja taloussuunnitelman mukaisen sisäisen määrärahaajaottelun.

Kirkolliskokouksen Espoon hiippakunnalle myöntämät määrärahat vuodelle 2019 olivat 1.275.299 €.

	Toteuma 2019	Talousarvio 2019	Toteuma 2018
--	---------------------	-------------------------	---------------------

Toimintatuotot	64.757,44	41.000	76.369,96
Toimintakulut	1.283.969,45	1.316.299,84	1.112.716,70
Tilikauden tulos	1.219.212,01	1.275.299, 84	1.036.346,74

Piispanvihkimyksen ja siihen liittyneiden tilaisuuksien kustannukset olivat 53.071,97 euroa.

Tuomiokapitulin rahasto ja sen käyttö

Vakiintuneen käytännön mukaisesti tuomiokapitulin rahastoa on pidetty verovapaana yleishyödyllisenä rahastona.

Tuomiokapitulin rahaston toimintatuotot olivat 48.080,07 € (v. 2018 54.519,49 €). Tilikauden tulos -30.935,03 € (v. 2018 22.427,70 €). Toimintakulut olivat 79.015,10 € (v. 2018 32.091,79 €).

LIITTEET

- Liite 1: Espoon hiippakunnan pappisvihkimykset ja diakonian virkaan vihkiminen vuonna 2019**
- Liite 2: Tuomiokapitulin antamat viranhoitomääräykset kappalaisen ja kirkkoherran virkoihin 2019**
- Liite 3: Tuomiokapitulin ja hiippakuntavaltuuston antamat lausunnot 2019**
- Liite 4: Piispan ja tuomiokapitulin myöntämät arvonimet 2019**
- Liite 5: Hiippakuntavaltuuston jäsenet ja varajäsenet 2019**
- Liite 6: Espoon hiippakunnan vuosikertomus liitettäväksi kirkkohallituksen ja hiippakuntien yhteiseen vuosikertomukseen vuonna 2019**

Kyselyn kuvaus Tulostaskelmaosa toteumavertailu tilitaso

Yritys 1000

Segmentti Kirkon yhteinen toim 0000100002

Tulosityksikkö # Kohdistamaton; 1011000100 Eläkemaksut; 1011000210 Vars.vanhuuseläkkeet; 1011000211 Varh.vanhuuseläkkeet; 1011000220 Vars.työkyv.eläkkeet; 1011000221 Yksil.varh.eläkkeet; 1011000230 Työttömyyseläkkeet; 1011000240 Perhe-eläkkeet; 1011000250 Osa-aika-eläkkeet; 1011000260 Ylimäär.eläkkeet; 1011000310 Varhaiskuntoutus; 1011000320 Lakisäätkuntoutus; 1011000410 Eläketuimisto; 101100803 Fabrikki; 1011100804 Kirkonkranni; 1011100805 Asemaraitti; 1011100806 Asemakulma; 1011100807 Luotsikatu; 1011100808 Quartetto; 1011100809 Mehliläinen; 1011100810 Keinusaari; 1011100811 Eteläranta; 1011200821 EVLI EPI Baltic I; 1011200822 EVLI EPI Healthcare; 1011200823 Aberdeen AIPP; 1011200824 Aberdeen APFF; 1011200826 CapMan RE II KY; 1011200827 Schroder CEF II; 1011200828 Sponda Fund II; 1011200829 Icecapital Hous.F.II; 1011200831 Tapiola KR IV KY; 1011200834 REFoF II Ky; 1011200835 Tapiola KR III; 1011300850 ER Evli; 1011300855 ER Nordea; 1011300870 ER Alfred Berg; 1011300880 ER Danske Bank; 1011300913 ...

Laskenta-alue 1000 Kirkon keskusrahasto

Kirjauskausi 001.2019 - 012.2019

Pääkirjaili		TP edellinen vuosi 2018	TA kuluva 2019	TA muutokset 2019	TA yhteensä 2019	Toteuma 2019	Yli-ali	T-%
▪ 306000	Muut korvaukset	-34.838,17						
▲ Korvaukset		-34.838,17						
▪ 319200	Kurssimaksut	-17.817,10	-20.000,00		-20.000,00	-48.799,32	28.799,32	244,0
▪ 324000	Henkilöstöltä perittävät ruokamaksut	-1.959,20	-3.000,00		-3.000,00	-1.796,40	-1.203,60	59,9
▪ 324100	Lounassetelimaksut	-5.145,00	-5.500,00		-5.500,00	-5.594,20	94,20	101,7
▪ 325000	Muut maksut ja korvaukset					-50,00	50,00	0,0
▲ Maksutuotot		-24.921,30	-28.500,00		-28.500,00	-56.239,92	27.739,92	197,3
▪ 362000	Jumalanpalveluskolehdit	-11.588,72	-10.000,00		-10.000,00	-8.296,33	-1.703,67	83,0
▲ Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat		-11.588,72	-10.000,00		-10.000,00	-8.296,33	-1.703,67	83,0
▪ 372000	Kansaneläkelaitoksen korvaukset	-1.893,37	-2.500,00		-2.500,00		-2.500,00	
▲ Tuet ja avustukset		-1.893,37	-2.500,00		-2.500,00		-2.500,00	
▪ 383000	Muut tuotot	-2.004,00				-221,19	221,19	0,0
▲ Muut toimintatuotot		-2.004,00				-221,19	221,19	0,0
▪ 394000	Sis. muut tuotot	-1.124,40						
▲ Sisäiset tuotot		-1.124,40						
▲ Toimintatuotot		-76.369,96	-41.000,00		-41.000,00	-64.757,44	23.757,44	157,9
▪ 400000	Kokouspalkkiot	3.550,00	5.000,00		5.000,00	3.495,00	1.505,00	69,9
▪ 401000	Vakanaisten viranhaltijoiden kuukausipalkat	496.921,04	586.462,55		586.462,55	559.637,49	26.825,06	95,4
▪ 403000	Työsuhteisten kuukausipalkat	48.248,64	49.655,31		49.655,31	48.110,76	1.544,55	96,9
▪ 404000	Määräaikaisten työsuhteisten kuukausipalkat	4.831,67				932,43	-932,43	0,0
▪ 405000	Erilliskorvaukset	626,85	2.000,00		2.000,00	2.080,60	-80,60	104,0
▪ 407000	Tunti- ja urakkapalkat	720,00	1.000,00		1.000,00		1.000,00	
▪ 408100	Asiantuntijapalkkiot		13.000,00		13.000,00	1.315,00	11.685,00	10,1
▪ 408300	Esiintymispalkkiot	3.305,00	931,00		931,00	5.810,00	-4.879,00	624,1
▪ 408700	Palkkiot		10.000,00		10.000,00		10.000,00	
▪ 408900	Muut palkat, palkkiot ja veronalaiset suorituset	1.529,73	3.000,00		3.000,00	10.360,33	-7.360,33	345,3
▪ 409100	Lääninrovastien palkkiot (K)	11.061,09	11.000,00		11.000,00	11.174,40	-174,40	101,6
▪ 409200	Pappisasessorien palkkiot (K)	11.208,60	12.000,00		12.000,00	11.323,44	676,56	94,4
▪ 409300	Tuomiorovastien palkkiot (K)	13.124,26	3.000,00		3.000,00	4.433,20	-1.433,20	147,8
▪ 409800	Jaksotetut palkat	-17.628,55	3.000,00		3.000,00	17.950,21	-14.950,21	598,3
▲ Palkat ja palkkiot		577.498,33	700.048,86		700.048,86	676.622,86	23.426,00	96,7
▪ 410000	Sosiaaliturvamaksut	5.085,44	0,00		0,00	5.045,06	-5.045,06	0,0
▪ 410001	Sosiaalikulut TA		197.450,98		197.450,98		197.450,98	
▪ 412000	Eläkemaksut	163.206,14	0,00		0,00	182.277,56	-182.277,56	0,0
▪ 414000	Muut sosiaalivakuutusmaksut	15.150,95	0,00		0,00	13.494,51	-13.494,51	0,0
▪ 415000	Jaksotetut sosiaalimaksut	-2.445,92	-1.000,00		-1.000,00	-30,67	-969,33	3,1
▪ 415100	Jaksotetut eläkevakuutusmaksut	-5.081,00	600,00		600,00	4.521,79	-3.921,79	753,6
▲ Henkilösivukulut		175.915,61	197.050,98		197.050,98	205.308,25	-8.257,27	104,2
▪ 420000	Sairausvakuutuskorvaukset	-103,00	-5.000,00		-5.000,00	-62,50	-4.937,50	1,3
▪ 424000	Muut henkilöstökulujen oikaisut					-6.091,76	6.091,76	0,0
▲ Henkilökulujen oikaisuerät		-103,00	-5.000,00		-5.000,00	-6.154,26	1.154,26	123,1
▲ Henkilöstökulut		753.310,94	892.099,84		892.099,84	875.776,85	16.322,99	98,2
▪ 430000	Postipalvelut	4.773,46	2.000,00		2.000,00	1.970,42	29,58	98,5
▪ 431000	Puhelinpalvelut	3.802,61	3.000,00		3.000,00	3.446,14	-446,14	114,9
▪ 431100	Painatukset	4.280,28	1.000,00		1.000,00	3.810,52	-2.810,52	381,1
▪ 431200	Ilmoitukset	830,80	500,00		500,00	651,00	-151,00	130,2
▪ 432000	Toimistopalvelut	11.606,40	15.000,00		15.000,00	11.606,40	3.393,60	77,4
▪ 433000	ICT-palvelut	1.999,70	3.500,00		3.500,00	631,35	2.868,65	18,0
▪ 433500	Siivouspalvelut	11.606,40	15.000,00		15.000,00	11.774,00	3.226,00	78,5
▪ 433600	Pesulapalvelut	151,68	100,00		100,00	76,20	23,80	76,2
▪ 435300	Kiinteistöjen huoltopalvelut	781,20	10.000,00		10.000,00		10.000,00	
▪ 435400	Vartiointipalvelut	403,65	1.000,00		1.000,00	620,00	380,00	62,0
▪ 435700	Jätehuolto	468,71	600,00		600,00	252,55	347,45	42,1
▪ 437000	Matkakustannukset (kotimaa, virkamatkat)	16.761,31	18.300,00		18.300,00	19.461,30	-1.161,30	106,3

Pääkirjaili		TP edellinen vuosi 2018	TA kuluva 2019	TA muutokset 2019	TA yhteensä 2019	Toteuma 2019	Yli-ali	T-%
• 437100	Matkakustannukset (kotimaa, koulutus)	11,60				28,00	-28,00	0,0
• 437200	Matkakorvaus muille kuin omalle henkilökunnalle	2.998,73	9.000,00		9.000,00	7.693,63	1.306,37	85,5
• 437300	Matkakustannukset (ulkomaanmatkat)	5.700,00	6.000,00		6.000,00	4.629,51	1.370,49	77,2
• 437400	Majoituspalvelut, henkilöstö	1.810,80	5.000,00		5.000,00	3.987,20	1.012,80	79,7
• 437500	Majoituspalvelut, muut	18.732,50	20.000,00		20.000,00	40.834,99	-20.834,99	204,2
• 437600	Ravituspalvelut, henkilöstö	21.788,57	15.000,00		15.000,00	12.715,46	2.284,54	84,8
• 437700	Ravituspalvelut, muut	26.004,37	34.000,00		34.000,00	59.043,41	-25.043,41	173,7
• 438500	Kuljetuspalvelut, henkilöstö		500,00		500,00	440,00	60,00	88,0
• 438600	Kuljetuspalvelut muille kuin omalle henkilöstölle	20,84				1.750,20	-1.750,20	0,0
• 439000	Koulutuspalvelut, henkilöstö	2.641,60	8.000,00		8.000,00	1.371,50	6.628,50	17,1
• 439100	Koulutuspalvelut, muut	1.329,52						
• 439300	Työterveyshuolto	10.488,27	15.000,00		15.000,00	15.321,44	-321,44	102,1
• 440000	Asiantuntijapalvelut	1.614,20	13.000,00		13.000,00	9.938,60	3.061,40	76,5
• 440200	Kuva- ja taittopalvelut		500,00		500,00	1.770,00	-1.270,00	354,0
• 440300	Mainonta- ja markkinointipalvelut	4.127,66	2.000,00		2.000,00	724,88	1.275,12	36,2
• 440500	Retki-, musiikki- ja ohjelmapalvelut		500,00		500,00		500,00	
• 440550	JuEL:n alaiset ostopalvelut					7.000,00	-7.000,00	0,0
• 442000	Toimintavakuutukset		100,00		100,00		100,00	
• 442100	Omaisuuksivakuutukset	157,67	600,00		600,00	490,66	109,34	81,8
• 447000	Muut palvelut	15.306,63	11.000,00		11.000,00	7.482,63	3.517,37	68,0
▲ Palvelujen ostot		170.199,16	210.200,00		210.200,00	229.521,99	-19.321,99	109,2
• 448300	Sis. kuljetuspalvelukulut					315,92	-315,92	0,0
• 448700	Sis. koulutuspalvelukulut	4.738,30	5.000,00		5.000,00	1.011,07	3.988,93	20,2
• 449400	Sis. muut kulut	1.691,70				660,00	-660,00	0,0
▲ Palvelun ostot - sisäiset		6.430,00	5.000,00		5.000,00	1.986,99	3.013,01	39,7
• 453000	Rakennusten ja huoneistojen vuokrat	127.918,87	92.000,00		92.000,00	73.013,53	18.986,47	79,4
• 456000	Koneiden ja laitteiden vuokrat	826,80						
• 458000	Muut vuokrat	325,00				82,88	-82,88	0,0
• 458100	Vastikkeet	0,00	49.500,00		49.500,00	52.276,05	-2.776,05	105,6
▲ Vuokrakulut		129.070,67	141.500,00		141.500,00	125.372,46	16.127,54	88,6
• 460000	Kalusteet	4.579,09	15.000,00		15.000,00	142,48	14.857,52	0,9
• 461000	Tietokoneet ja muut it-laitteet	2.333,56	5.000,00		5.000,00	7.046,89	-2.046,89	140,9
• 461100	It-tarvikkeet	606,09	1.000,00		1.000,00	1.148,20	-148,20	114,8
• 464000	Toimistotarvikkeet	4.139,06	2.500,00		2.500,00	1.638,47	861,53	65,5
• 466500	Työvälineet ja työkalut					7,90	-7,90	0,0
• 467000	Elintarvikkeet	2.233,98	2.500,00		2.500,00	2.420,16	79,84	96,8
• 467600	Keittiövälineet ja astiat					82,29	-82,29	0,0
• 468000	Puhdistusaineet ja -tarvikkeet	1.116,00	1.500,00		1.500,00	1.116,00	384,00	74,4
• 471000	Sähkö	1.540,86	2.000,00		2.000,00	167,65	1.832,35	8,4
• 471300	Vesi	359,81	1.000,00		1.000,00		1.000,00	
• 472000	Rakennus-, korjaus- ja huoltotarvikkeet	24,88	1.000,00		1.000,00		1.000,00	
• 472600	Kukat	494,41	500,00		500,00	666,50	-166,50	133,3
• 472900	Suojavaatteet	90,10				0,00	0,00	0,0
• 473100	Opetusvälineet ja kerhotarvikkeet	112,00						
• 473300	Kirjat	1.451,87	3.000,00		3.000,00	1.457,38	1.542,62	48,6
• 473400	Lehdet	1.855,46	2.000,00		2.000,00	1.968,06	31,94	98,4
• 473700	Henkilökunnan muistamiset	616,25	300,00		300,00	591,70	-291,70	197,2
• 473800	Lahjaesineet ja huomionosoitukset	3.756,30	4.000,00		4.000,00	4.719,02	-719,02	118,0
• 474000	Muut aineet, tarvikkeet ja tavarat	8.368,29	6.000,00		6.000,00	7.856,46	-1.856,46	130,9
▲ Ostot tilikauden aikana		33.678,01	47.300,00		47.300,00	31.029,16	16.270,84	65,6
▲ Aineet ja tarvikkeet		33.678,01	47.300,00		47.300,00	31.029,16	16.270,84	65,6
• 485000	Tunnustuspalkinnot	224,35	200,00		200,00		200,00	
• 489000	Muut avustukset	19.734,60	20.000,00		20.000,00	20.222,00	-222,00	101,1
▲ Annetut avustukset		19.958,95	20.200,00		20.200,00	20.222,00	-22,00	100,1

Pääkirjatili		TP edellinen vuosi 2018	TA kuluva 2019	TA muutokset 2019	TA yhteensä 2019	Toteuma 2019	Yli-ali	T-%
• 493000	Jäsenmaksut	60,00				60,00	-60,00	0,0
• 496000	Muut kulut	8,97						
➤ Muut toimintakulut		68,97				60,00	-60,00	0,0
➤ Toimintakulut		1.112.716,70	1.316.299,84		1.316.299,84	1.283.969,45	32.330,39	97,5
➤ TOIMINTAKATE		1.036.346,74	1.275.299,84		1.275.299,84	1.219.212,01	56.087,83	95,6
➤ VUOSIKATE		1.036.346,74	1.275.299,84		1.275.299,84	1.219.212,01	56.087,83	95,6
➤ TILIKAUDEN TULOS		1.036.346,74	1.275.299,84		1.275.299,84	1.219.212,01	56.087,83	95,6
➤ TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)		1.036.346,74	1.275.299,84		1.275.299,84	1.219.212,01	56.087,83	95,6

Kyselyn kuvaus Tuloslaskelmaosa toteumavertailu tilitaso

Yritys 1000

Segmentti Kirkon yhteinen toim 0000100002

Tulosyksikkö # Kohdistamaton; 1011000100 Eläkemaksut; 1011000210 Vars.vanhuuseläkkeet; 1011000211 Varh.vanhuuseläkkeet; 1011000220 Vars.työkyv.eläkkeet; 1011000221 Yksil.varh.eläkkeet; 1011000230 Työttömyyseläkkeet; 1011000240 Perhe-eläkkeet; 1011000250 Osa-aikaeläkkeet; 1011000260 Ylimäär.eläkkeet; 1011000310 Varhaiskuntoutus; 1011000320 Lakisäät.kuntoutus; 1011000410 Eläketuimisto; 1011100803 Fabriikki; 1011100804 Kirkonkranni; 1011100805 Asemaraitti; 1011100806 Asemakulma; 1011100807 Luotsikatu; 1011100808 Quartetto; 1011100809 Mehiläinen; 1011100810 Keinusaari; 1011100811 Eteläranta; 1011200821 EVLI EPI Baltic I; 1011200822 EVLI EPI Healthcarel; 1011200823 Aberdeen AIPP; 1011200824 Aberdeen APFF; 1011200826 CapMan RE II KY; 1011200827 Schroder CEF II; 1011200828 Sponda Fund II; 1011200829 Iccapital Hous.F.II; 1011200831 Tapiola KR IV KY; 1011200834 REFoF II Ky; 1011200835 Tapiola KR III; 1011300850 ER Evli; 1011300855 ER Nordea; 1011300870 ER Alfred Berg; 1011300880 ER Danske Bank; 1011300913 ...

Laskenta-alue 1000 Kirkon keskusrahasto

Kirjauskausi 001.2019 - 013.2019

Pääkirjatili		TP edellinen vuosi 2018	TA kuluva 2019	TA muutokset 2019	TA yhteensä 2019	Toteuma 2019	Yli-ali	T-%
▪ 432000	Toimistopalvelut	11.606,40	15.000,00		15.000,00	11.606,40	3.393,60	77,4
▪ 433500	Siivouspalvelut	11.606,40	15.000,00		15.000,00	11.774,00	3.226,00	78,5
▪ 433600	Pesulapalvelut	118,68						
▪ 435300	Kiinteistöjen huoltopalvelut	781,20	10.000,00		10.000,00		10.000,00	
▪ 435400	Vartiointipalvelut	403,65	1.000,00		1.000,00		1.000,00	
▪ 435700	Jätehuolto	377,69	500,00		500,00	252,55	247,45	50,5
▪ 442100	Omaisuuksivakuutukset	157,67	500,00		500,00	490,66	9,34	98,1
▪ 447000	Muut palvelut	173,60	1.000,00		1.000,00		1.000,00	
▲ Palvelujen ostot		25.225,29	43.000,00		43.000,00	24.123,61	18.876,39	56,1
▪ 453000	Rakennusten ja huoneistojen vuokrat	126.796,74	92.000,00		92.000,00	73.013,53	18.986,47	79,4
▪ 458100	Vastikkeet	0,00	49.500,00		49.500,00	52.276,05	-2.776,05	105,6
▲ Vuokrakulut		126.796,74	141.500,00		141.500,00	125.289,58	16.210,42	88,5
▪ 460000	Kalusteet		15.000,00		15.000,00		15.000,00	
▪ 468000	Puhdistusaineet ja -tarvikkeet	1.116,00	1.500,00		1.500,00	1.116,00	384,00	74,4
▪ 471000	Sähkö	1.540,86	2.000,00		2.000,00	40,25	1.959,75	2,0
▪ 471300	Vesi	359,81	1.000,00		1.000,00		1.000,00	
▪ 472000	Rakennus-, korjaus- ja huoltotarvikkeet		1.000,00		1.000,00		1.000,00	
▪ 474000	Muut aineet, tarvikkeet ja tavarat	64,36	1.000,00		1.000,00		1.000,00	
▲ Ostot tilikauden aikana		3.081,03	21.500,00		21.500,00	1.156,25	20.343,75	5,4
▲ Aineet ja tarvikkeet		3.081,03	21.500,00		21.500,00	1.156,25	20.343,75	5,4
▲ Toimintakulut		155.103,06	206.000,00		206.000,00	150.569,44	55.430,56	73,1
▲ TOIMINTAKATE		155.103,06	206.000,00		206.000,00	150.569,44	55.430,56	73,1
▲ VUOSIKATE		155.103,06	206.000,00		206.000,00	150.569,44	55.430,56	73,1
▲ TILIKAUDEN TULOS		155.103,06	206.000,00		206.000,00	150.569,44	55.430,56	73,1
▲ TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)		155.103,06	206.000,00		206.000,00	150.569,44	55.430,56	73,1

Kyselyn kuvaus Tuloslaskelmaosa toteumavertailu tilitaso

Yritys 1000

Segmentti Kirkon yhteinen toim 0000100002

Tulosityksikkö # Kohdistamaton; 1011000100 Eläkemaksut; 1011000210 Vars.vanhuuseläkkeet; 1011000211 Varh.vanhuuseläkkeet; 1011000220 Vars.työkyv.eläkkeet; 1011000221 Yksil.varh.eläkkeet; 1011000230 Työttömyyseläkkeet; 1011000240 Perhe-eläkkeet; 1011000250 Osa-aika-eläkkeet; 1011000260 Ylimäär.eläkkeet; 1011000310 Varhaiskuntoutus; 1011000320 Lakisäänt.kuntoutus; 1011000410 Eläketuimisto; 1011100803 Fabriikki; 1011100804 Kirkonkranni; 1011100805 Asemaraitti; 1011100806 Asemakulma; 1011100807 Luotsikatu; 1011100808 Quartetto; 1011100809 Mehiläinen; 1011100810 Keinusaari; 1011100811 Eteläranta; 1011200821 EVLI EPI Baltic I; 1011200822 EVLI EPI Healthcare; 1011200823 Aberdeen AJPP; 1011200824 Aberdeen APFF; 1011200826 CapMan RE II KY; 1011200827 Schroder CEF II; 1011200828 Sponda Fund II; 1011200829 Icecapital Hous.F.II; 1011200831 Tapiola KR IV KY; 1011200834 REFof II Ky; 1011200835 Tapiola KR III; 1011300850 ER Evli; 1011300855 ER Nordea; 1011300870 ER Alfred Berg; 1011300880 ER Danske Bank; 1011300913 ...

Laskenta-alue 1000 Kirkon keskusrahasto

Kirjauskausi 001.2019 - 012.2019

Pääkirjaili		TP edellinen vuosi 2018	TA kuluva 2019	TA muutokset 2019	TA yhteensä 2019	Toteuma 2019	Yli-ali	T-%
• 330000	Asuin- ja muiden huoneistojen vuokrat	-54.519,49	-55.000,00		-55.000,00	-48.080,07	-6.919,93	87,4
▲ Vuokratuotot		-54.519,49	-55.000,00		-55.000,00	-48.080,07	-6.919,93	87,4
▲ Toimintatuotot		-54.519,49	-55.000,00		-55.000,00	-48.080,07	-6.919,93	87,4
• 432100	Rahoitus- ja pankkipalvelut	279,69	250,00		250,00	179,36	70,64	71,7
• 447000	Muut palvelut	2.777,29	10.000,00		10.000,00	2.566,40	7.433,60	25,7
▲ Palvelujen ostot		3.056,98	10.250,00		10.250,00	2.745,76	7.504,24	26,8
• 453000	Rakennusten ja huoneistojen vuokrat	1.590,00	2.000,00		2.000,00	700,00	1.300,00	35,0
• 458100	Vastikkeet	20.866,67	20.000,00		20.000,00	20.483,96	-483,96	102,4
• 458200	Rahoitusvastikkeet	5.431,54	6.500,00		6.500,00	6.109,05	390,95	94,0
▲ Vuokratulot		27.888,21	28.500,00		28.500,00	27.293,01	1.206,99	95,8
• 460000	Kalusteet	442,60	1.000,00		1.000,00		1.000,00	
• 471000	Sähkö	5,00	0,00		0,00	143,08	-143,08	0,0
• 471300	Vesi		0,00		0,00	22,53	-22,53	0,0
• 474000	Muut aineet, tarvikkeet ja tavarat	699,00	0,00		0,00	1.525,00	-1.525,00	0,0
▲ Ostot tilikauden aikana		1.146,60	1.000,00		1.000,00	1.690,61	-690,61	169,1
▲ Aineet ja tarvikkeet		1.146,60	1.000,00		1.000,00	1.690,61	-690,61	169,1
• 496000	Muut kulut					47.285,72	-47.285,72	0,0
▲ Muut toimintakulut						47.285,72	-47.285,72	0,0
▲ Toimintakulut		32.091,79	39.750,00		39.750,00	79.015,10	-39.265,10	198,8
• 498000	Siirto omakatteiseen rahastoon (K)	22.427,70	15.250,00		15.250,00	-30.935,03	46.185,03	-202,9
▲ Siirto omakatteiseen rahastoon		22.427,70	15.250,00		15.250,00	-30.935,03	46.185,03	-202,9
▲ TOIMINTAKATE		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,0
▲ VUOSIKATE		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,0
▲ TILIKAUDEN TULOS		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,0
▲ TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,0

LIITE 1

ESPOON HIIPPAKUNNAN
TUOMIOKAPITULI

Espoon hiippakunnan pappisvihkimykset ja diakonian virkaan vihkiminen vuonna 2019

Pappisvihkimys 26.5.2019

Papeiksi vihittiin siihen liittyvin virkamääräyksin ja oikeutuksin:

- Johanna Tilus, Kirkkonummen suomalaisen seurakunnan ma. V seurakuntapastoriksi 1.6.-1.12.2019
- Tuula Tynjä, Kansan Raamattuseuran avioparityön koordinaattoriksi toistaiseksi 26.5.2019 alkaen

Pappisvihkimys 15.12.2019

Papeiksi vihittiin siihen liittyvin virkamääräyksin ja oikeutuksin:

- Anna Markkanen, viranhoitomääräys Järvenpään seurakunnan vs. I kappalaiseksi 15.-31.12.2019 ja vs. III seurakuntapastoriksi 1.1.-31.7.2020
- Marika Viljamaa, oikeutus Kansan Raamattuseuran Säätiön Vivamon loma- ja kurssikeskuksen pastoriksi toistaiseksi 15.12.2019 alkaen

Diakonian virkaan vihkiminen 26.5.2019

- Marianne Haataja
- Anna Iivanainen
- Hilikka Lydén

Diakonian virkaan vihkiminen 15.12.2019

- Sara Dhakal
- Taija Harjokari
- Päivi Hartikainen

- Aapo Rikala
- Milla Saatsi

LIITE 2

ESPOON HIIPPAKUNNAN
TUOMIOKAPITULI

Tuomiokapitulin antamat viranhoitomääräykset kirkkoherran ja kappalaisen virkoihin 2019

Viranhoitomääräys kirkkoherran virkaan

- Markus Tirranen, Keravan seurakunta

Viranhoitomääräykset kappalaisen virkoihin

- Terho Haataja, Kirkkonummen suomalainen seurakunta
- Marianne Tiihonen, Tapiolan seurakunta

LIITE 3

ESPOON HIIPPAKUNNAN
TUOMIOKAPITULI

Tuomiokapitulin ja hiippakuntavaltuuston antamat lausunnot 2019

- Sekä tuomiokapituli että hiippakuntavaltuusto antoivat lausunnot hiippakuntavaltuustojen lakkauttamiseen liittyvästä säädösesitysluonnoksesta

LIITE 4

ESPOON HIIPPAKUNNAN
TUOMIOKAPITULI

Piispan ja tuomiokapitulin myöntämät arvonnimet 2019**Piispan myöntämät rovastin arvonnimet (3)**

- pastori Sari Autio, Viherlaakson lukion uskonnon ja psykologian lehtori
- seurakuntapastori Marja Malvaranta, Espoon tuomiokirkkoseurakunta
- kirkkoherra Hannu Suni, Kirkkonummen suomalainen seurakunta

Tuomiokapitulin myöntämä director cantus- arvonnimi

- kanttori Helena Yli-Jaskari, Espoonlahden seurakunta

LIITE 5

ESPOON HIIPPAKUNNAN
TUOMIOKAPITULI

Hiippakuntavaltuuston jäsenet 2019

Ahonen Lea, Aspila Pentti, Graeffe Hanna, Harlaa Topi, Huomo Vilppu, Järvinen Ilkka, Kiuttu Pekka,
Linnoinen Päivi, Lumijärvi Johanna, Luuk Pekka, Nenonen Heikki (31.1.2019 asti), Rosenqvist Ulla (1.2.2019 lähtien), Mykkänen Jouni, Peltovirta Margit, Rantala Sirpa, Raunu Päivi, Saarnio Rauno, Salo Kalervo, Sipilä Jorma, Sorvari Heikki, Tunkelo Lauri, Vähäsarja Juha

Varajäsenet 2019

Hörkkö Jouni, Jalava Markku, Lehti Heikki, Löytty Aino, Muilu-Teinonen Terhi, Siltala Johanna, Zitting Heidi

1. Espoon hiippakunta – kutsuttuna kirkon työssä

Kutsuttuna kirkon työssä -toimintalinjauksen vision ohjaamana kapituli on keskittynyt erityisesti hengellisen elämän, työn rakenteiden, merkityksen ja ilon sekä työhyvinvoinnin vahvistamiseen omassa työssään tukeakseen näitä ulottuvuuksia myös hiippakunnan seurakuntien elämässä. Työn tulosten ja merkityksellisuuden arvioimiseen on kuluneena vuonna saatu merkittävää lisämateriaalia sekä piispan visitaatioiden että uuden toimintalinjauksen valmisteluun kuuluneiden seurakuntatapaamisten ja syksyllä toteutetun avoimen kyselyn sekä luottamushenkilöiden osaamiskartoituksen välityksellä.

Vuotta on leimannut yhä vahvistunut vuorovaikutus hiippakunnan seurakuntien kanssa sekä työntekijöiden että luottamushenkilöiden kanssa. Tämän kaltaisesta työskentelyotteesta saatu palaute on ollut voittopuolisesti positiivista. Keskeisiä uusia esiin nousseita teemoja ovat toimintaympäristön monet yhteiskunnalliset ja taloudelliset muutokset, joiden seurauksena seurakunnat elävät uudenaikaisessa lähetystilanteessa. Samanaikaisesti kirkon virkaan hakeutuvien valmiudet työskennellä seurakunnassa ovat muuttuneet tavalla, joka asettaa rekrytoinnille ja uusien työntekijöiden perehdyttämiselle uudenaikaisia vaatimuksia.

Seurakuntien toimintaympäristön nopea muutos sekä jäsenmäärän lasku ja siitä aiheutuvat erilaiset toiminnalliset ja taloudelliset seuraamukset korostavat strategisen ajattelun merkitystä seurakunnissa. Selkeä ja suunnitelmallinen strateginen ajattelu on välttämätön edellytys määrätietoiselle johtamiselle, akuuttien muutosten hallinnalle ja realistisen tulevaisuuskon säilyttämiselle tilanteessa, jossa perinteiset kirkolliset rakenteet ja toimintamallit eivät enää ole käyttökelpoisia. Seurakunnissa on kyllä runsaasti erilaisia strategiadokumentteja, mutta samalla myös paljon kehitettävää ja opittavaa niiden konkretisoinnissa ja toimeenpanossa. Tuomiokapitulin on tarpeen koulutuksen ja ohjauksen sekä rakenteellisten toimien keinoin tukea ja vahvistaa strategisen tietoisuuden kasvua ja aktiivista uudistumisvalmiutta seurakunnissa.

2. Tärkeimmät tapahtumat toimintaympäristössä ja toiminnassa / talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Uusi piispa aloitti virassaan helmikuussa. Piispanvihkimys juhlallisuuksineen 10.2. oli tuomiokapitulin viraston alkuvuoden suuri voimainponnistus. Televisioitu messu Espoon tuomiokirkosta sai paljon positiivista palautetta, ja juhlista muodostui monipuolinen, kansainvälinen ja iloinen kokonaisuus. Messun jälkeen tarjottiin kaikelle kansalle juhlakahvit Espoon kuntayhtymän koulutuskeskus Omniassa. Juhlalounas tarjottiin Hanasaaren kulttuurikeskuksessa 220 kutsuvieraalle.

Hiippakunnan johtamisforumiin – Läsnä! oli kutsuttu kaikki hiippakunnan kirkkoherrat, seurakuntien ja seurakuntayhtymien muu johto sekä lähiesimiehet. Tilaisuudessa käsiteltiin ihmisten erilaisuuden hyödyntämistä tiimityössä ja ammatillisen käyttäytymisen kehittämistä niin johtamistyössä, henkilöstön vuorovaikutuksessa kuin koko työyhteisössäkin. Paneuduttiin myös siihen, miten olla läsnä johtajana työyhteisön vuorovaikutussuhteissa.

Hiippakunnan kirkkoherrojen kokous pidettiin Oulussa. Kokouksen teemana oli ”Muutos - uhka vai mahdollisuus?” Kokouksen aikana piispa tutustui hiippakunnan kirkkoherroihin ja keskusteltiin johtajuuteen liittyvistä asioista.

Hiippakuntafoorumissa ”Joka päivä eteemme avautuvat uudet mahdollisuudet ja tiet” etsittiin luottamushenkilöiden kanssa vuorovaikutteisesti ja dialogisesti positiivisia teitä tulevaisuuteen.

Hiippakunnan seurakuntien hallinnon ja henkilöstöhallinnon hyvää toteuttamista tuettiin moninaisella neuvonnalla, julkaisemalla kotisivuilla ohjeita sekä järjestämällä Kevan kanssa yhteistyössä eläkeinfotilaisuus.

Hiippakunnan vastuulla oleva tutkintokoulutus sekä Kirkon henkilöstökoulutuskalenterissa ilmoitettu muu seurakuntien henkilöstön koulutus ja neuvottelu- ym. tapahtumat toteutettiin suunnitellulla tavalla. Nykyistä laajempaa tarjontaa ei olemassa olevilla resursseilla ole mahdollista tuottaa. Tuomiokapituli kehitti edelleen ilmiöperusteisia ja osallistavia tilausvalmennuskokonaisuuksia, joiden tavoitteena on mahdollistaa seurakunnan proaktiivinen työskentely ja reagointi muuttuvassa toimintaympäristössä. Valmennuksien rinnalla seurakunnille tarjottiin tuomiokapitulin fasilitoimia ajatushautomoita. Erityistä tarvetta on havaittavissa seurakuntien työhyvinvointia tutkiville ja tukeville prosesseille.

Kirkon alan opiskelijoille järjestettiin kaksi moniammatillista KiTOS-päivää eli Kirkon työhön opiskelevien seminaaria. Seminaarissa osallistuja voi pohtia kirkkoa ja seurakuntaa mahdollisena tulevana työpaikkana yhdessä muiden kirkon tehtäviin opiskelevien kanssa. Palautteiden perusteella opiskelijat pitävät seminaaria tarpeellisena. KiTOS-päiviin osallistuneiden määrä on vähentynyt aikaisemmista vuosista, koska seurakuntaharjoittelunsa suorittavia on aikaisempaa vähemmän.

Tuomiokapituli mahdollisti lähetyksen ja kansainvälisen työn verkoston kokoontumisen neljä kertaa. Verkostossa osallistujille tarjottiin vertaistukea, tietoa ajankohtaisista ilmiöistä ja mahdollisuutta hyödyntää jaettua asiantuntijuutta. Monikulttuurista seurakuntaelämää tuettiin hyödyntämällä uutta Kirkon vieraskielisen työn opasta, josta järjestettiin työpaja kirkon kansainvälisen työn valtakunnallisilla verkostopäivillä Turussa.

Tuomiokapituli tiivistä yhteistyötä etenkin Espoon alueen paikallisten toimijoiden kanssa. Se solmi Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnian kanssa aiesopimuksen yhteistyöstä. Sopijaosapuolet pyrkivät yhteisin toimin rakentamaan kestävänsä tulevaisuuden ja hyvän elämän edellytyksiä.

Piispan vuosittain myöntämä Yhdessä-palkinto jaettiin kolmannen kerran. Sen sai Tuusulan seurakunta tunnustuksena innovatiivisesta yhdessä tekemisestä uuden seurakuntakeskuksen aikaansaamiseksi.

Hiippakunnan hengellisen elämän verkosto on kokoontunut kolme kertaa. Fransiskus-päivä ja Henry Morganin vierailu tavoittivat verkoston lisäksi laajan joukon seurakuntalaisia. Työntekijäretriitti järjestettiin ensimmäistä kertaa Tallinnan Birgittalaisluostarissa. Arkiretriittejä tarjottiin paastonaikana, helluntain alla, luomakunnan aikana sekä adventtina. Syksyllä toteutettiin

piispan johtama Hengellisen elämän päivä, jossa syvennyttiin rukoukseen ja sen merkitykseen hengellisessä elämässä. Hiippakunnalliset hengelliset ohjaajat ovat aloittaneet toimintansa.

Tuomiokapitulilla on kirkon ympäristödiplomi. Hiippakunnan seurakuntia kannustetaan ympäristödiplomityöhön ja Hiilineutraali kirkko-tavoitteiden toteuttamiseen. Hiippakunnan seurakunnissa taloudelliseen, sosiaaliseen ja kulttuuriseen kestävyyteen on kiinnitetty hyvin huomiota, mutta ekologisen kestävyys osalta on vielä työtä jäljellä. Tätä varten tuomiokapitulissa on kehitetty koulutuksia, valmennuksia ja ajatushautomoita, joissa voidaan yhdessä paikallisseurakunnan toimijoiden kanssa löytää kestäviä ympäristöratkaisuja, jotka ottavat huomioon koko kirkon tavoitteet ja paikallisseurakunnan toimintaympäristön. Hiippakunnan ympäristöryhmä (HYRRÄ) liitettiin hiippakuntien yhteiseen ympäristöryhmään, johon kuuluvat Espoon, Helsingin ja Porvoon hiippakunnat (HEP!). Ryhmä tukee ympäristötyöhön sitoutuneita työntekijöitä ja luottamushenkilöitä seurakunnissa sekä tuottaa koulutuspalveluita ja mahdollistaa yhteentuloja esimerkiksi teemapäivien muodossa.

25.02.2020

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto

§ 3 Ehdollepanot maallikko- ja pappisjäseniksi kirkkohallitukseen toimikaudeksi 1.6.2020-31.5.2024

Diaarinumero DESP/37/00.00.01/2020

Esittelijä Tuomiokapituli

Kirkkolain 22 luvun 1 §:ssä säädetään seuraavaa:

Kirkkohallituksen jäseniä ovat:

1) arkkipiispa puheenjohtajana; 2) piispainkokouksen valitsemat kaksi piispaa; 3) kirkolliskokouksen valitsemat kaksi pappia; 4) kirkolliskokouksen valitsemat maallikkojäsenet, joita valitaan yksi jokaisesta hiippakunnasta.

Kirkkohallituksen toimikausi on neljä vuotta. Maallikkojäsenen tulee olla vaalikelpoinen kirkolliskokouksen maallikkoedustajaksi.

Kirkkojärjestyksen 22 luvun 1 §:ssä säädetään seuraavaa:

Kirkolliskokous toimittaa kirkkohallituksen jäsenten vaalin toimikautensa ensimmäisen vuoden toukokuussa ---

Jokaisesta hiippakunnasta valitaan yksi maallikkojäsen hiippakuntavaltuuston tekemän ehdollepanon perusteella. Maallikkojäsenen vaalia varten hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenet asettavat ehdolle kolme maallikkoa ja pappisjäsenten vaalia varten hiippakuntavaltuuston pappisjäsenet kaksi pappia. Maallikkojäseneksi ja pappisjäseneksi on ehdotettava sekä miehiä että naisia.

Valittujen toimikausi alkaa seuraavan kesäkuun 1 päivänä. Jäsenen muuttaminen toisessa hiippakunnassa olevaan seurakuntaan ei vaikuta hänen jäsenyyteensä. Jos jäsen kuolee tai eroaa, valitaan hänen sijaansa jäljellä olevaksi ajaksi uusi jäsen.

Maallikkojäsenen ehdollepanosta äänestettäessä äänestäjä kirjoittaa äänestyslippuun lähtökohtaisesti kolme nimeä toivomaansa ehdollepanojärjestykseen. Ensimmäinen saa kolme ääntä, toinen kaksi ja kolmas yhden äänen. Ehdollepanojärjestys muodostuu saatujen äänimäärien mukaan. Pappisjäsenen ehdollepanosta äänestettäessä äänestäjä kirjoittaa äänestyslippuun lähtökohtaisesti kaksi nimeä toivomaansa ehdollepanojärjestykseen. Ensimmäinen saa kaksi ääntä ja toinen yhden äänen. Jos maallikoehdollepanossa kolmen ja pappisehdollepanossa kahden eniten ääniä saaneen joukossa on vain miehiä tai naisia, ehdollepanon ulkopuolelle jää vähiten ääniä saanut ja hänen tilalleen nousee eniten ääniä saanut toista sukupuolta oleva henkilö. Tasaäänitilanteessa ratkaisee arpa.

Päätösehdotus

Hiippakuntavaltuusto päättää ehdottaa kirkolliskokoukselle ehdollepanojärjestyksessä kolmea maallikkoedustajaa ja kahta pappisedustajaa kirkkohallitukseen toimikaudelle 1.6.2020 - 31.5.2024.

25.02.2020

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto

Päätös

Hiippakuntavaltuusto päätti äänestyksen perusteella ehdottaa kirkolliskokoukselle ehdollepanojärjestyksessä seuraavaa kolmea maallikkoedustajaa kirkkohallitukseen toimikaudelle 1.6.2020 - 31.5.2024:

1. Heikki Sorvari
2. Markku Jalava
3. Johanna Lumijärvi

Hiippakuntavaltuusto päätti yksimielisesti ehdottaa kirkolliskokoukselle ehdollepanojärjestyksessä seuraavaa kahta pappisedustajaa kirkkohallitukseen toimikaudelle 1.6.2020 - 31.5.2024:

1. Meri-Anna Hintsala
2. Vilppu Huomo

Lisätietoja

sari.anetjarvi@evl.fi

Toimenpiteet

Ehdollepano kirkolliskokoukselle

Muutoksenhaku

Päätökseen ei kirkkolain 24 luvun 5 §:n mukaan saa hakea muutosta.

25.02.2020

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto

§ 4 Hiippakuntavaltuustojen kehittäminen

Diaarinumero DESP/284/00.02.13/2019

Esittelijä Tuomiokapituli

Piispainkokous merkitsi 4.12.2019 tiedoksi työryhmäraportin Hiippakuntavaltuustojen kehittäminen ja antoi sen edelleen tiedoksi tuomiokapitulien kautta hiippakuntavaltuustoille.

Esitys Hiippakuntavaltuusto päättää merkitä tiedoksi työryhmäraportin Hiippakuntavaltuustojen kehittäminen

Päätös Hiippakuntavaltuusto totesi, että asia on saatettu tiedoksi ja siirsi sen käsittelyn seuraavaan kokoukseen.

04.12.2019

Piispainkokous

Piispainkokous**Aika/Tid**

04.12.2019 klo 10:00

Paikka/Plats

Kirkon talo, nh Henrik, Eteläranta 8, Helsinki

JäsenetArkkipiispa
PiispaTapio Luoma *puheenjohtaja*
Simo PeuraTurun arkkihiippakunta
Lapuan hiippakunta *Poissa § 7 käsitte-
lystä osan aikaa.*Piispa
Piispa
Piispa
Piispa
PiispaMatti Repo
Seppo Häkkinen
Kaarlo Kalliala
Jari Jolkkonen
Teemu LaajasaloTampereen hiippakunta
Mikkelin hiippakunta
Turun arkkihiippakunta
Kuopion hiippakunta
Helsingin hiippakunta *Ei osallistunut es-
teellisenä § 6 käsittelyyn.
Poissa § 14-21.*

Piispa

Jukka Keskitalo

Oulun hiippakunta *Ei osallistunut es-
teellisenä § 6 käsittelyyn.*Piispa
BiskopKaisamari Hintikka
Bo-Göran ÅstrandEspoon hiippakunta
Borgå stift *Poissa § 7 käsittelyn alusta.*

Kenttäpiispa

Pekka Särkiö

Vt kirkkoneuvos
KirkkoneuvosPetri Määttä
Pirjo PihlajaToiminnallisen osaston johtaja
Kirkkohallituksen nimeämä
lakimiesPiispainkokouksen
pääsihteeriJyri Komulainen *sihteeri*

Esittelijä

Piispainkokouksen
teologinen sihteeri

Anna-Kaisa Inkala

Esittelijä

Kirkkoneuvos,
ulkoasiainosaston johtaja

Kimmo Kääriäinen

Esittelijä

Muut kutsututArkkipiispan teologinen
erityisavustaja

Petri Merenlahti

Viestintäjohtaja

Tuomo Pesonen

Vs. johtaja

Jaakko Rusama, § 6 esittelijä, § 17 asiantuntija

Toimistos sihteeri

Maria Borg-Karlsson

Tiedottajat

Viestintäpäällikkö

Eeva-Kaisa Heikura

Sakkunnig inom
kommunikation

Åsa Holmvik

04.12.2019

Piispainkokous

§ 5 Hiippakuntavaltuustojen kehittäminen

Diaarinumero DKIR/189/00.08.00/2018

Esittelijä piispainkokouksen pääsihteeri Jyri Komulainen

Kirkolliskokous antoi toukokuussa 2017 tulevaisuusvaliokunnan mietinnön perusteella kirkkohallitukselle tehtäväksi, että tämän tulee laatia esitys hiippakuntavaltuustojen lakkauttamisesta ja näille kuuluvien tehtävien hoitamisesta sekä hiippakuntahallinnon synodaalisuuden turvaamisesta tuomiokapitulin kokoonpanoa muuttamalla.

Kirkkohallituksen täysistunto päätti kuitenkin käsitellessään kirkkohallituksen asiaa koskevaa esitystä kirkolliskokoukselle 19.3.2019, että asiasta päättämistä lykätään ja piispainkokousta pyydetään selvittämään hiippakuntavaltuustojen toiminnan uudistamista voimassa olevan lainsäädännön puitteissa.

Piispainkokous päätti 29.5.2019 kutsua asiaa valmistelevaan työryhmään Oulun hiippakunnan piispa Jukka Keskitalon (pj.), Kuopion hiippakunnan hiippakuntavaltuuston puheenjohtaja Eevi Väistön, Helsingin hiippakunnan lakimiesasessori Ritva Saarion ja piispainkokouksen pääsihteeri Jyri Komulaisen (siht.).

Työryhmä kokoontui yhteensä kolme kertaa (29.8., 23.10., 5.11.) ja asetti tavoitteekseen koota hiippakuntavaltuustoihin liittyviä näkökulmia sekä sellaisia hyviä käytäntöjä, joita hiippakunnissa on kehitetty ja joita työryhmätyöskentelyssä tuli esiin. Työryhmän sihteeri lähetti 4.6.2019 hiippakuntadekaaneille ja lakimiesasessoreille kyselyn siitä, millaisia toimenpiteitä hiippakunnissa on jo tehty hiippakuntavaltuustojen toiminnan kehittämiseksi. Lisäksi Eevi Väistön aloitteesta asiasta keskusteltiin Oulussa 28.9.2019 järjestetyssä vuosittaisessa hiippakuntavaltuustojen puheenjohtajien ja tuomiokapitulien maallikkojäsenten tapaamisessa sekä Jukka Keskitalon aloitteesta piispojen neuvottelussa 9.9.2019 Sastamalassa.

Työryhmä on koonnut työskentelynsä tulokset liitteenä olevaan raporttiin.

Päätösehdotus

1. Merkitään tiedoksi liitteenä oleva työryhmän raportti.
2. Lähetetään raportti kirkkohallitukselle
3. Todetaan, että hiippakuntavaltuustojen lakkauttamisen sijasta piispainkokous pitää tärkeänä hiippakuntavaltuustojen kehittämistä raportissa esitettyjen näkökulmien pohjalta.
4. Lähetetään raportti tiedoksi tuomiokapitulien kautta hiippakuntavaltuustoille.

Käsittely

Esittelijä lisäsi keskustelun perusteella 3. päätöspöytäkirjan: ”Todetaan, että hiippakuntavaltuustojen lakkauttamisen sijasta piispainkokous pitää tärkeänä hiippakuntavaltuustojen kehittämistä raportissa esitettyjen näkökulmien pohjalta.”

Päätös Hyväksyttiin päätösehdotus

Toimenpiteet Ote Kirkkohallitus, hiippakuntavaltuustot.

LIITE: Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto 25.02.2020 / 4

Hiippakuntavaltuustojen kehittäminen: työryhmäraportti (25.11.2019)

Työryhmä: Oulun piispa Jukka Keskitalo (pj), Helsingin hiippakunnan lakimiesasessori Ritva Saario, Kuopion hiippakuntavaltuuston puheenjohtaja Eevi Väistö, piispainkokouksen pääsihteeri Jyri Komulainen (siht.)

Tiivistelmä

Piispainkokous on asettanut työryhmän arvioimaan hiippakuntavaltuustojen toiminnan uudistamista nykyisen lainsäädännön puitteissa.

Työryhmä pitää kysymyksenasettelua perusteltuna. Työryhmä katsoo, että jo nykyinen lainsäädäntö antaa hiippakuntavaltuustoille merkittävää päätösvaltaa. Toiminta- ja taloussuunnitelman, talousarvion, toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen hyväksyminen sekä mahdollisuus käsitellä aloitteita ja tehdä itsenäisesti esityksiä kirkolliskokoukselle antaa mahdollisuuden merkittävällä tavalla vaikuttaa sekä hiippakunnan että kokonaiskirkon linjauksiin. Työryhmä ei pidä tarkoituksenmukaisena laajentaa hiippakuntavaltuuston muodollista päätösvaltaa yhtäältä siksi, että hiippakuntavaltuuston päätöksillä ei voida suoraan vaikuttaa hiippakunnan seurakuntien eikä seurakuntayhtymien toimintaan tai linjauksiin ja toisaalta siksi, että hiippakuntien niukat resurssit tarjoavat vain rajalliset mahdollisuudet hiippakunnallisten hankkeiden toteutukseen.

Työryhmä toteaa, että muun muassa kirkon laskevat jäsenkäyrät, kasteiden ja kirkollisten vihkimisten määrän selvä väheneminen, paikoin jo toteutunut rippikoulun suosion lasku ja kirkon yhteiskunnallisen aseman orastavat muutokset asettavat koko kirkolle entistä suurempia haasteita. Niihin vastaaminen edellyttää yhteisiä ponnisteluja ja olemassa olevien resurssien entistä tehokkaampaa hyväksi käyttämistä kaikilla kirkon tasoilla. Tässä myös hiippakuntavaltuustoilla tulisi olla oma roolinsa. Työryhmä katsoo, että hiippakuntavaltuustojen kehittämisen tulee lähteä liikkeelle siitä, että hahmotetaan uudella tavalla, miten hiippakuntavaltuustojen osaamista ja verkostoja voitaisiin käyttää entistä paremmin edistämään kirkon tehtävän toteutumista.

Työryhmän raportissa kartoitetaan hiippakuntavaltuuston taustaa osana kirkon episkopaalis-synodaalista rakennetta ja esitetään joitain osittain jo hiippakunnissa toteutettuja hyviä käytäntöjä. Työryhmä toteaa, että kirkon tulevaisuuden haasteisiin vastaaminen ja siinä hiippakuntavaltuustojen mahdollisuuksien kartoittaminen edellyttää laajempaa pohdintaa kuin tämän työryhmän puitteissa on mahdollista tehdä. Työryhmä korostaa, että hiippakuntien toimintaympäristöt ovat erilaisia, joten yksityiskohtaisia ratkaisuja täytyy etsiä myös itsenäisesti kussakin hiippakunnassa.

Asian tausta

Kirkolliskokous antoi toukokuussa 2017 tulevaisuusvaliokunnan mietinnön perusteella kirkkohallitukselle tehtäväksi laatia esitys hiippakuntavaltuustojen lakkauttamisesta ja näille kuuluvien tehtävien hoitamisesta sekä hiippakuntahallinnon synodaalisuuden turvaamisesta muuttamalla tuomiokapitulin kokoonpanoa.

Kirkkohallituksen täysistunto päätti kuitenkin käsitellessään 19.3.2019 kirkkohallituksen asiaa koskevaa esitystä kirkolliskokoukselle, että asiasta päättämistä lykätään ja piispainkokousta pyydetään selvittämään hiippakuntavaltuustojen toiminnan uudistamista nykyisen lainsäädännön puitteissa.

Piispainkokous päätti 29.5.2019 kutsua asiaa valmistelevaan työryhmään Oulun hiippakunnan piispa Jukka Keskitalon (pj.), Kuopion hiippakunnan hiippakuntavaltuuston puheenjohtaja Eevi Väistön, Helsingin hiippakunnan lakimiesasessori Ritva Saarion ja piispainkokouksen pääsihteeri Jyri Komulaisen (siht.).

Työryhmä kokoontui kaikkiaan kolme kertaa (29.8., 23.10., 5.11.) asettaen tavoitteekseen koota hiippakuntavaltuustoihin liittyviä näkökulmia sekä sellaisia hyviä käytäntöjä, joita hiippakunnissa on kehitetty ja joita työryhmätyöskentelyssä tuli esiin. Osana työskentelyä työryhmän sihteeri lähetti 4.6.2019

hiippakuntadekaaneille ja lakimiesasessoreille kyselyn siitä, millaisia toimenpiteitä hiippakunnissa on jo tehty hiippakuntavaltuustojen toiminnan kehittämiseksi. Lisäksi Eevi Väistön aloitteesta asiasta keskusteltiin Oulussa järjestetyssä vuotuisessa hiippakuntavaltuustojen puheenjohtajien ja tuomiokapitulien maallikkojäsenten tapaamisessa 28.9.2019 sekä Jukka Keskitalon aloitteesta piispojen kesken 9.9.2019 Sastamalassa.

Hiippakuntavaltuustojen rooli kirkon hallinnossa

Kirkkomme hiippakuntahallinto perustuu Uuden testamentin pohjalta ensimmäisinä vuosisatoina kehittyneeseen piispuuteen, joka säilyi reformaatioissa ja jonka merkitys on korostunut viime vuosikymmenten ekumeenisen kehityksen myötä. Erityisen merkittävää piispan virkaa koskevien nykyisten tulkintojen kannalta oli se, että Suomen evankelis-luterilainen kirkko liittyi vuonna 1996 anglikaaneja ja luterilaisia yhdistäneeseen Porvoon kirkkoyhteisöön. Uuden kehityksen myötä esimerkiksi kirkon lainsäädännössä on luovuttu siitä mahdollisuudesta, että tuomiorovasti voisi hoitaa pappisvihkimykset piispan ollessa estynyt.

Huolimatta piispan viran korostumisesta kirkkomme hallintomuoto on kuitenkin episkopaalis-synodaalinen. Episkopaalisuus viittaa erityisen viran, erityisesti piispuuden, merkitykseen kirkon päätöksenteossa ja johtamisessa. Synodaalisuus puolestaan tarkoittaa, että papiston lisäksi hallinnon eri tasoilla myös maallikot ovat osallisina. Hiippakuntahallinnossa tämä ilmenee siten, että piispan ja pappisjäsenten ohella myös maallikot osallistuvat päätöksentekoon.

Episkopaalis-synodaalista päätöksentekojärjestelmää on pyritty vuosien varrella kehittämään. Nykyinen ratkaisumalli hiippakuntavaltuustoihin perustuu kirkolliskokouksen päätöksiin marraskuussa 2002, joiden perusteella hiippakuntahallintoa uudistettiin piispallisen kaitsennan ja synodaalisen edustuksen perustalle siten, että hallintovalta jaettiin tuomiokapitulille ja hiippakuntakokouksen pohjalta muodostettavalle uudelle hiippakuntavaltuustolle. Tämän päätöksen taustalla oli työskentely, joka tehtiin piispa Voitto Huotarinen johtamassa komiteassa vuosina 1995–1998 ja jonka tulokset julkaistiin teoksessa *Hiippakuntahallintokomitean mietintö* (Suomen ev.lut. kirkon keskushallinto, Sarja A 1998:1), joskin kirkolliskokouksen päätökset poikkesivat monissa kohdissa komitean ehdotuksista.

Uudistuksessa lakkautettiin hiippakuntakokoukset ja perustettiin nykyinen hiippakuntavaltuusto, jonka jäseninä ovat 14 maallikkoa sekä 7 pappia ja jonka puheenjohtajaksi tulee valita maallikko. Piispalla on kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus, mutta hän ei voi ottaa osaa päätöksentekoon. Tuomiokapitulin kokoonpanoa laajennettiin samassa yhteydessä synodaaliseen suuntaan siten, että siihen kuuluu yksi maallikkojäsen. Lisäksi hiippakuntavaltuuston puheenjohtajalle annettiin läsnäolo- ja puheoikeus tuomiokapitulin istunnossa.

Hiippakuntavaltuuston tehtäväksi säädettiin kirkon tehtävän toteutumisen tukeminen ja edistäminen hiippakunnassa ja sen seurakunnissa. Hiippakuntavaltuuston muita tehtäviä ovat hiippakunnan toiminta- ja taloussuunnitelman sekä talousarvion kuten myös edellisen tilikauden toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen hyväksyminen vuosittain. Lisäksi se perustaa ja lakkauttaa tuomiokapitulin virat lukuun ottamatta piispan virkaa, käsittelee sille tehtyjä aloitteita sekä tekee ehdotukset kirkkohallituksen maallikko- ja pappisjäseneksi sekä kirkon työmarkkinalaitoksen valtuuskunnan jäseneksi. Hiippakuntavaltuusto voi myös asettaa tuomiokapitulin avuksi sen alaisia johtokuntia, jollaisia työryhmän tietojen mukaan ei kuitenkaan ole pidetty hiippakunnissa tarkoituksenmukaisina.

Hiippakuntavaltuustojen perustamisesta lähtien niiden toiminta ja niille kuuluvien tehtävien määrittely on herättänyt kriittistä keskustelua. Syynä vaikuttaisi olevan se, että hiippakuntavaltuustoilla on lopultakin vain vähän viimekätistä päätösvaltaa, koska esimerkiksi hiippakunnan talous on osa kirkon keskusrahaston talousarviota ja hiippakuntavaltuuston esityksistä päättää viime kädessä kirkolliskokous. Tämän vuoksi

toimielimen kaikki jäsenet eivät koe luottamustehtäväänsä merkitykselliseksi. Taustalla saattaa vaikuttaa sellainenkin mielikuviin liittyvä seikka, että ”hiippakuntavaltuusto” muistuttaa käsitteenä muodollisesti ”kirkkovaltuustoa”, vaikka niiden tehtäväkuvat ovat erilaiset.

Edellä mainituista syistä hiippakuntavaltuustojen roolista kirkon hallinnossa on käyty keskustelua ja myös yritetty konkreettisesti kehittää hiippakuntavaltuustotyöskentelyä, minkä vahvisti työryhmän hiippakunnille tekemä kysely. Keskeisin keino tässä on ollut hiippakuntavaltuuston käyttäminen hiippakuntaa koskevien asioiden keskustelufoorumina.

Kriittisimpien näkemysten pohjalta hiippakuntavaltuustoja on esitetty eri yhteyksissä myös lakkautettavaksi: Esimerkiksi kirkon tulevaisuuskomitean mietintö (2016, 99) esittää, että ”hiippakuntavaltuustot tulee lakkauttaa ilman, että niiden tilalle perustetaan uutta hallintoelintä”. Tähän perustuen kirkolliskokous antoikin osana ns. tulevaisuus-toimeksiantoja kirkkohallitukselle tehtäväksi laatia esitys hiippakuntavaltuustojen lakkauttamiseksi. Myös piispainkokouksen 11.2.2014 asettaman ja Espoon silloisen piispan Tapio Luoman johtaman työryhmän valmistelemassa sekä piispainkokouksen 25.1.2016 käsittelemässä raportissa *Selvitys hiippakuntien ja tuomiokapitulien tulevaisuuteen vaikuttavista tekijöistä sekä toimenpide- ja muutosehdotuksia* esitettiin hiippakuntavaltuustojen lakkauttamista.

Taustana sille, että hiippakuntavaltuustoja halutaan kuitenkin kehittää ennemmin kuin lakkauttaa, voidaan nähdä huoli hiippakuntatason vaikutusmahdollisuuksien vähentymisestä, edustuksellisuuden karsimisesta lähes olemattomaksi ja päätösvallan keskittämistä vaaleilla valituille kolmelle maallikolle ja kahdelle papille virassa olevien tuomiorovastin ja piispan lisäksi sekä synodaalisuuden ohentumisesta: hiippakunnissa koetaan, että hiippakuntavaltuustojen lakkauttamisesta seuraavat korvaavat toimenpiteet (esim. kapitulin kollegion jäsenmäärän kasvattaminen) voisivat johtaa nykyistä huonompaan tilanteeseen, kun vahvasti maallikkopainotteinen hallintoelin katoaisi kirkon hallinnon kokonaisuudesta. Toisaalta tuomiokapitulien piirissä esiintyy epäluuloja sitä kohtaan, että maallikoiden osuutta kasvatettaisiin tuomiokapitulin kokoonpanossa. Luottamushenkilöt taas saattaisivat toivoa myös sitä, mutta ilman hiippakuntavaltuustojen lakkauttamista. Kaiken kaikkiaan kirkollisen päätöksenteon ytimessä oleva tasapaino episkopaalisen ja synodaalisen periaatteen välillä kiteytyy keskustelussa, joka hiippakuntavaltuustoihin liittyy.

Näkökulmia hiippakuntavaltuustojen kehittämiseen

Työryhmä haluaa hiippakuntavaltuustojen kehittämisen lähtökohtana korostaa kirkkomme episkopaalis-synodaalista päätöksentekojärjestelmää: se tuo esille luterilaisen käsityksen maallikkojen tärkeästä roolista päättäjinä pappisvirkaan vihittyjen rinnalla ja takaa näin sen, että kirkollisessa päätöksenteossa voidaan hyödyntää seurakuntalaisten elämäkokemusta ja muutakin kuin teologista ammattiosaamista. Voimassa oleva kirkkolaki näkee, että luottamushenkilöt ovat näin omalta osaltaan edistämässä ”kirkon parasta” (KL 23:1, 1 mom).

Työryhmä katsoo, että hiippakuntavaltuustojen kehittämisen lähtökohdaksi on perusteltua ottaa niille säädetty kirkon tehtävän toteutumisen tukeminen sekä edistäminen hiippakunnassa ja sen seurakunnissa. Tämä jo siitä syystä, että hiippakuntavaltuustojen muut tehtävät on jo säännöksissä varsin tarkkaan määriteltä ja ne ovat myös pääsääntöisesti sidottuja päätöksenteon vuosikelloon. Toisaalta työryhmä näkee toimintasuunnitelman ja talousarvion hyväksymiseen sisältyvän merkittäviä mahdollisuuksia tehdä toimintalinjauksia hiippakunnassa.

Myös aloiteoikeus kirkolliskokoukselle merkitsee hiippakuntavaltuustoille mahdollisuutta vaikuttaa kokonaiskirkon linjausten muotoutumiseen. Kysely tuomiokapitulien lakimiesasessoreiden parissa vahvistaa kuitenkin työryhmän jäsenten vaikutelman, että käsiteltyjen aloitteiden määrä oli selvästi suurempi nykymuotoisten hiippakuntavaltuustojen alkuvaiheissa kuin tällä hetkellä. Aloitteiden käsittely näyttäisikin olevan vain pieni osa hiippakuntavaltuustojen toimintaa. Kehittäminen ei silti voi perustua aloitteiden

lisäämiselle, koska aloitteiden määrän kasvattaminen ei ole itsetarkoitus, vaan aloitteiden pitää nousta todellisista tarpeista.

Työryhmä pitää tarpeellisena tuoda esiin, että hiippakuntavaltuustojen kehittämistä ei edistä, mikäli niiden luonnetta kirkollisessa päätöksenteossa ei hahmoteta oikein. Esimerkiksi kirkon hallintomuodon samastaminen vaikkapa kunnallishallinnon demokratiaan ei avaa riittävästi kirkollisen päätöksenteon ominaispiirteitä: Hiippakunnan ja kokonaiskirkon päättäviin elimiin valitaan demokraattisin vaalein edustajiksi maallikko- ja pappisjäseniä, jotka valitaan omissa erillisissä kiintiöissään. Tämän lisäksi piispojen ja joidenkin muiden pappisviranhaltijoiden (esim. kenttäpiispa kirkolliskokouksessa ja tuomiorovasti tuomiokapitulissa) virkaan perustuva asema äänivaltaisina päätöksentekijöinä seuraa teologisesta perinteestä. Lisäksi kirkkolain ja kirkkojärjestyksen alussa oleva tunnustuspykälä asettaa kirkolle tietyn muuttumattoman tekstiperustan eli Raamatun kaanonin ja tietyt keskeiset tunnustustekstit, joita luonnollisestikin tulkitaan vaihtelevin tavoin muuttuvissa tilanteissa.

Toimenpiteitä hiippakuntavaltuustojen työn kehittämiseksi

Työryhmä katsoo, että hiippakuntavaltuustojen kehittämistä kannattaa etsiä hahmottamalla niitä sosiaalisia ja strategisia merkityksiä ja mahdollisuuksia, joita hiippakuntavaltuustolla hiippakunnan toiminnan ja hallinnon kokonaisuudessa on. Hiippakuntien toimintaympäristöt ovat erilaisia, joten ratkaisujen etsimisen täytyy tapahtua kussakin hiippakunnassa pääasiassa erikseen omana projektinaan. Useimmissa hiippakunnissa tätä työtä on jo tehty. Hyödyllistä olisi myös jatkuvasti käydä hiippakuntien välillä vuoropuhelua ja saada hyviä käytäntöjä jakoon yhteiseksi hyödyksi.

Keskeisinä kehittämisideoinaan työryhmä haluaa kiinnittää seuraaviin seikkoihin huomiota:

- 1) Työryhmä pitää tärkeänä sen toteamista ääneen, että nykyisten säädösten hiippakuntavaltuustoille osoittamat tehtävät eivät ole millään lailla vähäpätöisiä. Erityisesti hiippakunnan toiminta- ja taloussuunnitelman sekä talousarvion hyväksyminen antaa merkittäviä mahdollisuuksia vaikuttaa hiippakunnan strategiaan painopisteisiin ja toiminnallisiin tavoitteisiin.
- 2) Useissa hiippakunnissa on kehitetty hiippakuntavaltuustoja korostamalla niiden roolia hiippakunnallisina keskustelufoorumeina sen ohessa, että ne ovat päätöksentekoolimia. Työryhmä katsoo, että hiippakuntavaltuustojen keskusteluissa voi syntyä uudenlaista strategista näkemystä ja innovaatioita. Hiippakuntavaltuustojen kautta voidaan myös jakaa tietoa sekä hyviä käytäntöjä seurakuntien välillä.

On ilmeistä, että maantieteellisesti laajoissa hiippakunnissa tarvitaan myös rakenteita, jotka ”sitovat” hiippakuntaa tuoden yhteen edustajia eri puolilta hiippakuntaa. Hiippakunnan yhteenkuuluvuuden edistäminen onkin yksi hiippakuntavaltuustoihin sisältyvä mahdollisuus, joka liittyy läheisesti sen edellä mainittuun rooliin keskustelufoorumina.

Työryhmä kiinnittää huomionsa siihen, että keskustelua ajankohtaisista aiheista saatetaan pitää toissijaisena puuhasteluna verrattuna varsinaisiin päätösasioihin. Nopeasti muuttuva toimintaympäristö haastaa kuitenkin kirkollisia päätöksentekijöitä ja viranhaltijoita vapaamuotoiseen ja ennakkoluulottomaan pohdintaan. Hiippakuntavaltuustoilla voisi olla tässä suhteessa paljonkin annettavaa, kunhan päästään irti sellaisesta ajattelutavasta, että vain päätöasiat ovat tärkeitä. Päätösasioiden lisääminen sinänsä ei voi olla kehityksen väline, sillä kirkon keskushallinnon vähenevien resurssien keskellä kapituleilla ei ole mahdollisuuksia laaja-alaisiin uusiin hankkeisiin. Lisäksi on huomattava, että hiippakuntavaltuustojen päätökset eivät sinänsä sido seurakuntia, jolloin ratkaisevaa on hiippakuntavaltuustojen tekemien linjausten ja kehitysideoiden toteuttamiskelpoisuus ja vetovoimaisuus.

Voinee pitää enemmän keskustelukulttuurista ja työskentelymetodeista johtuvana ongelmana, jos keskustelu jää "vain keskusteluksi". Keskusteluja suunniteltaessa on kiinnitettävä huomiota siksi siihen, miten siinä kehitellyt ideat saadaan hyödyttämään kirkollista työtä hiippakunnan alueella ja laajemminkin kokonaiskirkollisesti.

- 3) Joissakin hiippakunnissa on järjestetty erityisiä hiippakuntapäiviä, jotka kokoavat seurakuntien työntekijöitä, luottamushenkilöitä ja vapaaehtoisia jopa satamäärin. Työryhmä katsoo, että tällaisten päivien järjestäminen voisi olla yksi mahdollisuus kehittää hiippakuntavaltuustojen roolia kytkemällä tämä tällaisista päivistä päättämiseen ja niiden valmisteluun.

Hiippakuntavaltuusto keskustelee tällöin päivien järjestämisestä sekä teemasta ja päättää siitä toiminta- ja taloussuunnitelman yhteydessä erillishankkeena. Hiippakuntavaltuuston jäsenet voivat niin haluttaessa olla myös merkittävässä ohjelmavastuussa hiippakuntapäivillä, esimerkiksi kanavien vastuutehtävissä. Näin heille tarjoutuu samalla merkittävä mahdollisuus vuorovaikutukseen hiippakunnan seurakuntien työntekijöiden ja vastuunkantajien kanssa. Hiippakuntapäivien yhteydessä voidaan pitää myös hiippakuntavaltuuston kokous. Tätä edistäisi, mikäli kirkon keskusrahaston talousarviossa varattaisiin resursseja hiippakuntapäivien järjestämiseen.

- 4) On harkitsemisen arvoista, voitaisiinko hiippakuntavaltuustoja kehittää myös sellaisiksi väyliksi, joiden kautta voidaan viedä eteenpäin asioita seurakuntatasolle: esimerkiksi ekumenian kohdalla on pitkään puhuttu, että ylätasolla tehdyt ekumeeniset päätökset ja sitoumukset eivät välttämättä saa riittävää vastaanottoa ruohonjuuritasolla. Hiippakuntavaltuustot voisivat olla tällaisissa asioissa merkittävä kanava, jossa voitaisiin myös käyttää ulkopuolisia asiantuntijoita.
- 5) Kirkkohallituksen täysistunto hyväksyi 16.4.2019 Kirkkohallituksen esityksen 2/2019 kirkolliskokoukselle, jonka otsikkona oli *Tulevaisuustoimeksianto: Nuorten ja nuorten aikuisten osallisuuden kehittäminen kirkon hallinnon kaikilla tasoilla*. Sen keskeisin sisältö on kirkkojärjestyksen muutos, joka velvoittaa seurakunnat perustamaan nuorten vaikuttajaryhmän ja johon liittyvän päätöksen kirkolliskokous teki marraskuussa 2019. Samassa yhteydessä kirkkohallitus päätti suositella hiippakunnille, että ne järjestäisivät vaikuttajaryhmien edustajien ja nuorten luottamushenkilöiden tapaamisia.

Tarkkaan ottaen esityksessä suositellaan sellaisia tapaamisia nuorten kanssa, johon osallistuisivat piispa ja kapitulin henkilöstöä sekä kutsuttuina hiippakunnan kirkolliskokousedustajat. Työryhmän mielestä paikallisesti voitaisiin suosituksen tavoitteita edistää myös siten, että tällaisia tapaamisia järjestettäisiin nimenomaan hiippakuntavaltuuston kanssa.

- 6) Päätösasioita hiippakuntavaltuustot eivät luonnollisestikaan voi käsitellä yhdessä, mutta keskusteluasioissa ja visioinnissa voisi myös harkita voimien yhdistämistä hiippakuntarajojen yli ja järjestää hiippakuntavaltuustojen yhteisiä seminaareja ainakin kertaluonteisesti asioista, jotka yhdistävät mukana olevia hiippakuntia.
- 7) Nykymaailma vaatii kirkolta uudenlaista kykyä verkostoitua. Hiippakuntavaltuustot voivat olla yksi mahdollisuus alueelliseen verkostoitumiseen yhteistyössä piispan kanssa. Joissain hiippakunnissa onkin jo pyritty siihen, että hiippakuntavaltuusto voisi kokoontua esimerkiksi kerran vuodessa yksittäisen hiippakuntavaltuutetun kontaktien kautta jonkun paikallisen toimijan vieraana (esim. virasto, järjestö, yritys) siten, että samassa yhteydessä olisi verkostotapaaminen ja sitten hiippakuntavaltuuston oma kokous käyttöön tarjotuissa tiloissa. Suotavaa on, että kokouksia järjestetään mahdollisuuksien mukaan eri puolilla hiippakuntaa.

- 8) Hiippakuntavaltuustojen kehittämiseksi on mielekästä tarkastella myös uudella tavalla niiden kokoontumisrytmiä. Edellä kuvattujen kehittämisideoiden toteuttaminen puoltasi sitä, että kaikissa hiippakunnissa järjestettäisiin vähintään kolme hiippakuntavaltuuston kokousta vuodessa. Koska hiippakuntavaltuusto käsittelee asioita tuomiokapitulin esitysten pohjalta, on myös asioiden huolelliseen valmisteluun syytä panostaa.

Hiippakuntavaltuusto voisi käydä samassa alkuvuoden kokouksessa, jossa hyväksytään hiippakunnan toimintakertomus, lähetekeskustelun toimintasuunnitelman laatimista varten. Näin hiippakuntavaltuusto saadaan osallistettua hyvissä ajoin hiippakunnan toimintalinjausten laatimiseen.

Loppuvuodeksi voidaan järjestää kokous, joka on luonteeltaan innovatiivisempi. Perinteisesti työskentely on painottunut toimintasuunnitelman ja -kertomuksen takia alkuvuoteen, jonka jälkeen on voinut seurata hyvinkin pitkä tauko kokoontumisissa: siksi syyspuolelle voitaisiin vuosikelloon lisätä sellainen kokous, jonka ytimessä olisi seminaari tai workshop hiippakunnan ajankohtaisista asioista.

- 9) Hiippakuntavaltuuston kokousten hengen kannalta on tärkeää, että piispa sitoutuu olemaan mukana kokouksissa. Tämä pätee luonnollisestikin muihinkin tuomiokapitulin jäseniin, mutta erityisesti piispan sitoutuminen johtajan roolistaan käsin hiippakunnan toimintaan on tärkeää, vaikka hänellä itsellä ei olekaan oikeutta osallistua varsinaiseen päätöksentekoon.

Hiippakuntavaltuustojen kehittämistä pohdittaessa on ehkä olennaisinta kysyä, mikä on se kirkon tehtävä, joita hiippakuntavaltuustojen tulee tukea ja edistää. Yksi periaatepaperi, jossa esitettyjä näkökulmia hiippakuntavaltuustojenkin kehittämisessä voisi pohtia, on kirkkohallituksessa laadittu *Kaikkialta kaikkialle – Kirkon missio nyt: Missiologian tuntemus ja osaaminen kirkon työssä* (Suomen ev.-lut. kirkon julkaisuja 67, Kirkko ja toiminta, 2018). Siinä kirkko-opilliseksi avaimeksi otettiin ekumeenisessa liikkeessä syntynyt kokonaisvaltaisen mission ajatus, jota myös sovellettiin suomalaiseen toimintaympäristöön. Tuloksena oli, että toimintaympäristön voimakkaat muutokset asettavat uudenlaisia vaatimuksia, että kaikkien kirkon erilaiset toimielimet ja lukuisat viranhaltijat kääntyisivät missionaarisesti ulospäin. Miten tämä toteutetaan hiippakuntavaltuustojen kohdalla, sen suhteen jokaisella hiippakunnalla on varmasti oma viisautensa.

Työryhmä katsoo, että sikäli kun päätetään säilyttää hiippakuntavaltuustot osana kirkon hallintoa, niitä voidaan kehittää lakisääteisten tehtäviensä ohessa eräänlaisiksi kirkollisiksi ”ajatushautomoiksi”, joiden avulla voidaan tuoda yhteen tuomiokapitulin ja luottamushenkilöiden osaamista. Näin voidaan mahdollistaa strategista suunnittelua, joka edistää kirkon mission toteuttamista hiippakunnassa ja sen seurakunnissa.

Liite: Hiippakunta valtuustoja säätelevä lainsäädäntö

Tätä raporttia kirjoitettaessa ovat yhä voimassa kirkkolaki (1054/1993), kirkkojärjestys (1055/1993) ja kirkon vaalijärjestys (416/2014). Kirkolliskokous on hyväksynyt 16.5.2018 uuden kirkkolain ja kirkkojärjestyksen. Nämä tulevat voimaan mahdollisesti vuoden 2020 alusta sen mukaan kuin hallituksen esitys kirkkolaiksi (HE 19/2019 vp) tulee hyväksytyksi eduskunnassa. Seuraavassa luetellaan siksi kirkkolain ja kirkkojärjestyksen hiippakuntavaltuustoja säätelevät kohdat molempien kodifiointien mukaan:

Kirkkolaki (voimassa oleva)

17 b luku

Hiippakuntavaltuusto

1 § Tehtävät

Hiippakuntavaltuuston tehtävänä on:

- 1) tukea ja edistää kirkon tehtävän toteutumista hiippakunnassa ja sen seurakunnissa;
- 2) hyväksyä vuosittain hiippakunnan toiminta- ja taloussuunnitelma sekä talousarvio;
- 3) hyväksyä hiippakunnan edellisen tilikauden toimintakertomus ja tilinpäätös;
- 4) perustaa ja lakkauttaa tuomiokapitulin virat, jollei 20 luvun 7 §:n 2 momentista muuta johdu;
- 5) käsitellä sille tehdyt aloitteet;
- 6) suorittaa muut kirkkolaissa, kirkkojärjestyksessä ja kirkon vaalijärjestyksessä sille annetut tehtävät.

Hiippakuntavaltuusto voi asettaa enintään toimikaudekseen tuomiokapitulin avuksi sen alaisia johtokuntia, joiden tehtävät määrätään hiippakuntavaltuuston antamissa johtosäännöissä.

2 § Jäsenet

Hiippakuntavaltuuston jäseniä ovat 14 maallikkoa ja 7 pappia.

Porvoon hiippakunnan hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenistä yksi on Ahvenanmaan seurakuntien ja Oulun hiippakunnan hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenistä yksi saamelaiskäräjien valitsema.

Hiippakuntavaltuusto valitsee keskuudestaan toimikaudekseen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Puheenjohtajaksi on valittava maallikkojäsen.

Piispalla on hiippakuntavaltuuston kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus, mutta ei oikeutta ottaa osaa päätöksen tekemiseen. Arkkihiippakunnassa tämä koskee sekä arkkipiispaa että piispaa.

Kirkkohallituksen hiippakunnasta valitulla maallikkojäsenellä ja hiippakuntaan kuuluvalla pappisjäsenellä sekä tuomiokapitulin jäsenillä on hiippakuntavaltuuston kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus, mutta ei oikeutta ottaa osaa päätöksen tekemiseen.

3 § Toimikausi

Hiippakuntavaltuuston toimikausi alkaa jäsenten vaalien toimittamista seuraavan toukokuun 1 päivänä ja kestää neljä vuotta.

[4 § on kumottu L:lla 6.6.2014/414.]

4 a § Aloiteoikeus

Aloitteen hiippakuntavaltuustolle voi tehdä:

- 1) hiippakuntavaltuuston jäsen;
- 2) tuomiokapituli;
- 3) kirkkoneuvosto;
- 4) yhteinen kirkkoneuvosto;
- 5) seurakuntaneuvosto;
- 6) vähintään kymmenen hiippakuntaan kuuluvan seurakunnan seurakuntavaaleissa äänioikeutettua jäsentä (jäsenaloite).

Jäsenaloitteen kunkin tekijän on omakätisen allekirjoituksensa yhteyteen selvästi merkittävä nimensä, syntymäaikansa ja se seurakunta, jossa hänellä on äänioikeus. Aloiteasiakirjassa on lisäksi mainittava lähettäjän nimi sekä tarvittavat yhteystiedot aloitteen käsittelemiseksi.

5 § Työjärjestys ja taloussääntö

Hiippakuntavaltuuston koolle kutsumisesta, puheenjohtajien tehtävistä, aloitteiden tekemisestä, asioiden käsittelemisestä ja vaalien toimittamisesta määrätään tarkemmin hiippakuntavaltuuston hyväksymässä työjärjestyksessä.

Hiippakunnan taloushallinnon järjestämisestä, kuten toiminta- ja taloussuunnitelmasta, talousarviosta, varojen ja omaisuuden hoitamisesta, kirjanpidosta, tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta sekä tilintarkastuksesta, määrätään tarkemmin hiippakuntavaltuuston hyväksymässä taloussäännössä.

Kirkkojärjestys (voimassa oleva)

Ei erillistä kohtaa hiippakuntavaltuustoista vaan muutamia hajamainintoja, joista keskeisimmät ovat seuraavat:

19:1 mainitsee tuomiokapitulin tehtäviksi mm. ” 5) valmistella asioita hiippakuntavaltuustolle; 6) huolehtia hiippakuntavaltuuston päätösten täytäntöönpanosta”

19:2, 2 mom

Hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenet valitsevat tuomiokapitulin maallikkojäsenen ja varajäsenet neljäksi vuodeksi kerrallaan.

19:5, 2 mom

Hiippakuntavaltuuston puheenjohtajalla ja hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajalla on tuomiokapitulin istunnossa läsnäolo- ja puheoikeus, mutta ei oikeutta ottaa osaa päätöksen tekemiseen.

22:1, 1 ja 2 mom

Kirkolliskokous toimittaa kirkkohallituksen jäsenten vaalin toimikautensa ensimmäisen vuoden toukokuussa ja piispainkokous samana vuonna viimeistään toukokuussa. Jokaisesta hiippakunnasta valitaan yksi maallikkojäsen hiippakuntavaltuuston tekemän ehdollepanon perusteella. Maallikkojäsenen vaalia varten hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenet asettavat ehdolle kolme maallikkoa ja pappisjäsenten vaalia varten hiippakuntavaltuuston pappisjäsenet kaksi pappia. Maallikkojäseneksi ja pappisjäseneksi on ehdotettava sekä miehiä että naisia.

22: 13, 1 mom

Kirkon työmarkkinalaitoksen valtuuskuntaan valitaan jokaisesta hiippakunnasta yksi palvelussuhteen ehtoja tunteva työnantajatahoa edustava jäsen ja varajäsen hiippakuntavaltuuston tekemän ehdollepanon perusteella. Jäsenten ja varajäsenten vaalia varten hiippakuntavaltuusto asettaa ehdolle neljä henkilöä. Ehdolle on asetettava sekä miehiä että naisia.

Kirkkolaki 4 luku ”Hiippakunta” (voimaan tuloa odottava kodifioitu versio)

4 § Hiippakuntavaltuusto

Hiippakuntavaltuuston tehtävänä on tukea ja edistää kirkon tehtävän toteutumista hiippakunnassa ja sen seurakunnissa.

Hiippakuntavaltuuston toimikausi alkaa vaalia seuraavan toukokuun 1 päivänä ja kestää neljä vuotta.

Hiippakuntavaltuusto voi asettaa toimikaudekseen tuomiokapitulin alaisia johtokuntia, joiden tehtävät määrätään hiippakuntavaltuuston antamissa johtosäännöissä.

5 § Aloite hiippakuntavaltuustolle

Aloitteen hiippakuntavaltuustolle voi tehdä:

- 1) hiippakuntavaltuuston jäsen;
- 2) tuomiokapituli;
- 3) kirkkoneuvosto;
- 4) yhteinen kirkkoneuvosto;
- 5) seurakuntaneuvosto;
- 6) vähintään kymmenen hiippakuntaan kuuluvan seurakunnan seurakuntavaaleissa äänioikeutettua jäsentä (jäsenaloite).

Kaikkien jäsenaloitteen tekijöiden on allekirjoitettava aloite omakätisesti ja merkittävä allekirjoituksensa yhteyteen selvästi nimensä ja syntymäaikansa sekä se seurakunta, jossa hänellä on äänioikeus. Aloiteasiakirjassa on lisäksi mainittava lähettäjän nimi ja yhteystiedot. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin hiippakuntavaltuusto on ryhtynyt aloitteen johdosta.

Kirkkojärjestys 4 luku ”Hiippakunta” (voimaan tuloa odottava kodifioitu versio)

9 § Hiippakuntavaltuuston kokoonpano

Hiippakuntavaltuuston jäseniä ovat 14 maallikkoa ja 7 pappia. Porvoon hiippakunnan hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenistä yksi on Ahvenanmaan seurakuntien valitsema. Oulun hiippakunnan hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenistä yksi on saamelaiskäräjien valitsema.

Hiippakuntavaltuusto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Puheenjohtajaksi on valittava maallikkojäsen.

Piispalla, tuomiokapitulin jäsenellä ja kirkkohallitukseen hiippakunnasta valitulla maallikkojäsenellä on hiippakuntavaltuuston kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus.

Arkkihiippakunnassa tämä oikeus on arkkipiispalla ja piispalla.

10 § Hiippakuntavaltuuston tehtävät

Hiippakuntavaltuuston tehtävänä on sen lisäksi, mitä kirkkolaissa säädetään:

- 1) hyväksyä hiippakunnan ehdotus talousarvioksi sekä toiminta- ja taloussuunnitelmaksi;
- 2) hyväksyä hiippakunnan toiminta- ja talouskertomus;
- 3) perustaa ja lakkauttaa tuomiokapitulin virat, jollei kirkkolain 5 luvun 2 §:n 2 momentista muuta johdu;
- 4) asettaa ehdolle henkilöt kirkon työmarkkinalaitoksen valtuuskunnan jäsenten ja varajäsenten vaalia varten

Lisäksi KJ 5: 11 §, mom 1 ja 2 [”Kirkkohallituksen jäsenten valinta”]

Kirkolliskokous toimittaa kirkkohallituksen jäsenten vaalin toimikautensa ensimmäisen vuoden toukokuussa ja piispainkokous samana vuonna viimeistään toukokuussa.

Jokaisesta hiippakunnasta valitaan yksi maallikkojäsen hiippakuntavaltuuston tekemän ehdollepanon perusteella. Maallikkojäsenen vaalia varten hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenet asettavat ehdolle kolme maallikkoa ja pappisjäsenten vaalia varten hiippakuntavaltuuston pappisjäsenet kaksi pappia. Maallikkojäseneksi ja pappisjäseneksi on ehdotettava sekä miehiä että naisia.

25.02.2020

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto

§ 5 Suunta-hanke ja hiippakunnat

Diaarinumero DESP/256/00.01.03/2019

Esittelijä Tuomiokapituli

Kirkkohallitus käynnisti maaliskuussa 2019 Suunta-hankkeen, jolla tähdätään Kirkolliskokouksen toukokuussa 2017 antaman toimeksiannon mukaisesti kirkon kehittämistoiminnan vahvistamiseen. Piispainkokous asetti 29.5.2019 työryhmän, jonka tavoitteena oli Suunta-hankkeeseen liittyen selvittää hiippakuntien keskinäistä yhteistyötä sekä yhteistyötä Kirkkohallituksen kanssa. Selvitys valmistui 23.10.2019. Kokouksessaan 29.10.2019 piispainkokous merkitsi selvityksen tiedokseen, päätti pyytää Kirkkohallitusta ottamaan Suunta-hankkeen valmistelussa ja toteutuksessa huomioon selvityksessä esitetyt toimenpide-ehdotukset sekä lähettää selvityksen tuomiokapituleille tiedoksi ja toimenpiteitä varten.

Selvityksen mukaan hiippakuntien yhteistyön kehittämisen tulee lähivuosina tähdätä mm. toimintaympäristön muutosten ennakointiin, aktiiviseen reagointiin sekä toiminnan proaktiiviseen kehittämiseen, olemassa olevan osaamisen täysimääräiseen käyttöön ja jatkuvaan kehittämiseen, niukkeneviin resursseihin varautumiseen sekä ulkopuolisen rahoituksen mahdollisuuksien vahvistamiseen.

Selvityksen keskeiset ehdotukset hiippakuntien osalta voidaan tiivistää seuraavasti:

- Hiippakuntien keskinäistä ja Kirkkohallituksen kanssa tehtävää yhteistyötä tulee vahvistaa, vaikka toimilla ei olisikaan merkittäviä kustannusvaikutuksia. Erityisesti hiippakuntien on syytä arvioida, onko niiden keskinäisellä ja Kirkkohallituksen kanssa tehtävällä yhteistyöllä tarpeen kartoittaa taloushallinnon prosessien nykytilaa.
- Hiippakuntien tulee vertailla koulutustoimintaansa, yhdenmukaistaa sitä tarkoituksenmukaisin osin sekä arvioida sen tavoitteita. Yhteistyötä Kirkkohallituksen eri osastojen sekä suurten seurakuntien ja seurakuntayhtymien kanssa tulee edistää koulutustoiminnan tarkoituksenmukaisen vastuunjaon kehittämiseksi. Koulutuksen suunnittelussa tulee ottaa huomioon kirkon strategiset tavoitteet.
- Hiippakunnilla tulee olla vahva edustus Kirkon kehityspalveluiden kehittämisverkostossa ja eri tilannekuvaprosesseissa.
- Hiippakuntien tulee edelleen tukea seurakuntatyöyhteisöjen kehittämistä ja kantaa erityistä huolta seurakuntien valmiudesta muutosjohtamiseen. Tehtävä edellyttää kirkon eri toimijoiden yhteistyön syventämisen ohella riittävien resurssien turvaamista hiippakunnille.
- Hiippakuntien riittävän erityisosaamisen turvaamiseksi niiden tulee kehittää yhteistyötään, vuorovaikutteista tavoiteasetteluaan,

25.02.2020

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto

asiantuntijuuden monipuolisuuteen pohjautuvan keskinäisen erikoistumisen mahdollisuuksiaan ja rekrytointitoimintaansa.

Selvityksessä esitetään lisäksi, että Kirkkohallitus tilaa ulkopuolisen tahon tekemän osaamiskartoituksen, jossa selvitetään kirkon koko kentässä olevaa asiantuntemusta sekä arvioidaan sen tarkoituksenmukaista sijoittumista ja kehittämistarpeita seurakuntien palvelemisen ja kirkon yhteiskunnallisen vaikuttavuuden näkökulmasta.

Selvityksestä ja sen toimenpide-ehdotuksista käytiin keskustelu hiippakuntadekaanien ja Kirkon koulutuskeskuksen johdon vuotuisessa neuvottelussa Järvenpäässä 27.11.2019. Tällöin todettiin, että mikäli Kirkon kehityspalvelut -hanke toteutuu prosessin tässä vaiheessa kaavaillussa muodossa, on luonnollista, että hiippakunnilla tulee olemaan monin tavoin merkittävä rooli Kehityspalveluiden puitteisiin rakentuviin verkostoissa. Tyydytyksellä pantiin merkille selvityksen painotus, jonka mukaan hiippakuntien ei voida olettaa ylläpitävän tai kehittävän nykyisen kaltaisia seurakuntien ja niiden työyhteisöjen tukitoimia, jos niiden resursseja samanaikaisesti vähennetään olennaisella tavalla. Koulutustoiminnan yhdenmukaistamisen ja arvioinnin kohdalla todettiin, että sitä on tehty säännönmukaisesti tähänkin saakka. Sama koskee yhteistyötä muiden kirkollisen koulutuksen järjestäjätahojen kanssa. Epäselvänä pidettiin viittausta kytkökseen hiippakuntien erityisosaamisen ja rekrytointitoiminnan välillä, mikäli sillä tarkoitetaan, että hiippakuntien rekrytoinnin tulisi profiloitua niiden yhteisestä "osaamispoolista" käsin. Koska etenkin hiippakuntien toimintaympäristöt poikkeavat toisistaan merkittävästi, tätä ei pidetty tarkoituksenmukaisena toimintatapana. Koko kirkon kentän kattavan osaamiskartoituksen teettäminen esitetyssä muodossa arvioitiin ylimitoitetuksi sekä hankkeen laajuuden ja hankaluuden, siitä saatavan hyödyn että ilmeisen kalleuden tähden.

Esitys	Hiippakuntavaltuusto päättää merkitä tiedoksi piispainkokouksen 29.5.2019 perustaman työryhmän selvityksen Hiippakunnat ja Suunta-hanke.
Päätös	Hiippakuntavaltuusto totesi, että asia on saatettu tiedoksi ja siirsi sen käsittelyn seuraavaan kokoukseen.
Lisätiedot	hiippakuntadekaani Kai Peltonen, 050 407 7963, kai.peltonen@evl.fi

29.10.2019

Piispainkokous

Piispainkokous**Aika/Tid**

29.10.2019 klo 09:00

Paikka/Plats

Kirkon talo, kokoushuone Henrik, Eteläranta 8, Helsinki

Jäsenet

Arkkipiispa

Tapio Luoma

puheenjohtaja

Turun arkkihiippakunta

Piispa

Simo Peura

poissa

Lapuan hiippakunta

Piispa

Matti Repo

Tampereen hiippakunta

Piispa

Seppo Häkkinen

Mikkelin hiippakunta

Piispa

Kaarlo Kalliala

Turun arkkihiippakunta

*Saapui § 6
käsittelyn alkaessa*

Piispa

Jari Jolkkonen

Kuopion hiippakunta

Piispa

Teemu Laajasalo

Helsingin hiippakunta

Piispa

Jukka Keskitalo

Oulun hiippakunta

Piispa

Kaisamari Hintikka

Espoon hiippakunta

Biskop

Bo-Göran Åstrand

Borgå stift

Kenttäpiispa

Pekka Särkiö

Vt kirkkoneuvos

Petri Määttä

Toiminnallisen osaston johtaja

Kirkkoneuvos

Pirjo Pihlaja

Kirkkohallituksen nimeämä
lakimiesPiispainkokouksen
pääsihteeriJyri Komulainen *sihteeri*

Esittelijä

Piispainkokouksen
teologinen sihteeri

Anna-Kaisa Inkala

Esittelijä

Kirkkoneuvos,
ulkoasiainosaston johtaja

Kimmo Kääriäinen

Esittelijä *Saapui § 7 käsittelyn alkaessa***Muut kutsutut**Arkkipiispan teologinen
erityisavustaja

Juha Meriläinen

Viestintäjohtaja

Tuomo Pesonen

Toimistos sihteeri

Maria Borg-Karlsson

Yksikköjohtaja

Kari Kopperi § 5

Hiippakuntas sihteeri

Jukka Helin § 9

Tiedottajat

Asiantuntija

Tuulikki Terhemaa

Sakkunnig inom
kommunikaiton

Åsa Holmviik

29.10.2019

Piispainkokous

§ 9 Suunta-hanke ja hiippakunnat

Diaarinumero DKIR/1139/00.01.03/2017

Esittelijä piispainkokouksen pääsihteeri Jyri Komulainen

Kirkkohallituksen täysistunto päätti 19.3.2019 toimista, joilla tähdätään Kirkkohallituksen toimintamallin uudistamiseen sen pohjalta, mitä kirkolliskokous linjasi 4.5.2017 Kirkkohallituksen rakenteiden uudistamisesta osana kirkon tulevaisuustyöskentelyä. Nämä toimet organisoitiin ja nimettiin Suunta-hankkeeksi virastokollegiossa 17.4.2019: Suunta-hanke muodostuu joukosta projekteja ja selvityksiä, joilla uudistetaan Kirkkohallituksen organisaatiota ja toimintatapoja. Kokonaisuuteen kuuluu Kehityspalvelut-projekti, jonka tavoitteena on uuden erillisyyksikön perustaminen siten, että sen toiminta voisi alkaa 2021 alussa. Tätä varten on käynnissä selvitys, jota tekee Lapuan hiippakunnan tuomiokapitulin hiippakuntasihteeri Jukka Helin.

Yksikön tehtäviin tulevat kuulumaan tiedolla johtamisen edistäminen, hankeosaamisen vahvistaminen ja kirkon yhteiset hankkeet, joita tuetaan riittävillä viestinnän resursseilla. Uudenlaisen yksikön perustaminen edellyttää Kirkolliskokouksen päätöstä keväällä 2020.

Suunta-hankkeen yksi keskeinen periaate on verkostojen vahvistaminen. Siksi hankkeen yhteydessä on noussut esille kysymys hiippakuntien välisestä yhteistyöstä ja niiden yhteistyöstä kirkkohallituksen kanssa.

Koska piispainkokouksen tehtäviin kuuluu Kirkkolain 21 luvun 2 §:n 2 kohdan mukaan "käsitellä hiippakuntien hoitoa koskevia asioita", piispainkokous otti käsiteltäväksi kysymyksen hiippakunnissa tehtävän työn koordinoimisesta ja sen suhteesta Suunta-hankkeeseen istunnossaan 29.5.2019. Piispainkokous päätti perustaa työryhmän, jonka tavoitteena on yhdessä Suunta-hankkeen kanssa selvittää hiippakuntien keskinäistä yhteistyötä sekä hiippakuntien yhteistyötä kirkkohallituksen kanssa. Työryhmään nimettiin seuraavat henkilöt: piispa Kaisamari Hintikka (pj.), piispa Kaarlo Kalliala, Turun arkkihiippakunnan vs. dekaani Mari Leppänen, Porvoon hiippakunnan lakimiesasessori Lars-Eric Henricson, piispainkokouksen pääsihteeri Jyri Komulainen ja Suunta-hankkeen selvitysmies Jukka Helin (siht.).

Työryhmä on kokoontunut neljä kertaa, joista kolme kertaa on tapahtunut Teams-kokouksena verkon välityksellä, ja saanut 23.10.2019 valmiiksi liitteenä olevan selvityksen.

Suunta-hankkeen selvitysmies Jukka Helin on kutsuttu piispainkokouksen istuntoon asiantuntijaksi asiaa koskevan käsittelyn ajaksi.

- Päätösehdotus
1. Piispainkokous merkitsee tiedoksi liitteenä olevan selvityksen ja käy sen pohjalta keskustelun.
 2. Piispainkokous pyytää kirkkohallitusta ottamaan Suunta-hankkeen valmistelussa ja toteutuksessa huomioon selvityksessä esitetyt toimenpide-ehdotukset.

29.10.2019

Piispainkokous

3. Lähetetään selvitys tuomiokapituleille tiedoksi ja toimenpiteitä varten.

Käsittely

Esittelijä lisäsi keskustelun perusteella päätösesitykseen kolmannen päätöspöytäkirjan.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotus.

Toimenpiteet

Ote Kirkkohallitus, tuomiokapitulit

HIIPPAKUNNAT JA SUUNTA-HANKE

Piispainkokouksen 29.5.2019 perustaman työryhmän selvitys

23.10.2019

HIIPPAKUNNAT JA SUUNTA-HANKE

Selvityksen pääasiallinen sisältö

Tämän selvityksen tarkoituksena on kuvata kirkkomme hiippakuntien välistä sekä hiippakuntien ja Kirkkohallituksen välistä yhteistyötä ja sen kehittämismahdollisuuksia ja -tarpeita.

1. Johdanto

Kirkkohallitus käynnisti maaliskuussa 2019 Suunta-hankkeen, joka tähtää Kirkkoliskokokouksen päätöksessään 4.5.2017 antaman, kirkon kehittämistoiminnan vahvistamiseen tähtäävän toimeksiannon toteuttamiseen. Hankkeessa on meneillään useita selvityksiä ja projekteja, joista valtaosa valmistuu marraskuun loppuun mennessä.

Piispainkokouksen tehtäviin kuuluu Kirkkolain 21 luvun 2 §:n 2 kohdan mukaan ”käsitellä hiippakuntien hoitoa koskevia asioita”. Piispainkokous päätti kokouksessaan toukokuussa 2019 perustaa työryhmän, jonka tavoitteena on yhdessä Kirkkohallituksen käynnistämän Suunta-hankkeen kanssa selvittää hiippakuntien keskinäistä yhteistyötä sekä hiippakuntien yhteistyötä Kirkkohallituksen kanssa. Työryhmään kutsuttiin seuraavat henkilöt: puheenjohtajaksi piispa Kaisamari Hintikka, jäseniksi piispa Kaarlo Kalliala, Turun arkkihiippakunnan vt. dekaani Mari Leppänen, Porvoon hiippakunnan lakimiesasessori Lars-Eric Henricson, piispainkokouksen pääsihteeri Jyri Komulainen ja Suunta-hankkeen selvittäjä Jukka Helin, joka toimi työryhmän sihteerinä.

Työryhmä on työskentelyssään lähtenyt siitä, että selvityksen tulee olla piispainkokouksen käytettävissä lokakuussa 2019.

Työryhmä kokoontui neljä kertaa, näistä kolmesti verkossa. Se kartoitti yhteistyön tilaa ja sen kehittämistoiveita kahdella kyselyllä, jotka koskivat hiippakuntien välistä yhteistyötä sekä yhteistyötä hiippakuntien ja Kirkkohallituksen välillä. Lisäksi työryhmän jäsenet kävivät lukuisia keskusteluja selvityksen aihepiireistä Kirkkohallituksen ja hiippakuntien edustajien kanssa.

2. Hiippakuntien välinen yhteistyö

2.1 Hiippakunnan tehtävästä

Kirkko muodostuu piispan johtamista hiippakunnista ja niiden seurakunnista. Piispa johtaa hiippakunnan toimintaa ja hallintoa. Hän tukee ja valvoo seurakuntien toimintaa ja johtaa hiippakuntansa pappeja. Näiden tehtävien hoitamisessa piispan kanssa toimivat tuomiokapituli, sen henkilöstö ja lääninrovastit sekä hiippakuntavaltuusto ja muut luottamushenkilöt. Tuomiokapitulin työntekijät liikkuvat hiippakunnan alueella työtehtävissään. Eri tuomiokapituleissa työ on organisoitu eri tavoin.

Piispan ja tuomiokapitulin toimivalta on alueellisesti rajattu. Toisen piispan tai toisen tuomiokapitulin alueella toimivaltaa ei ole.

Tehtävänsä toteuttamiseksi tuomiokapituli päättää, ohjaa, neuvoo, viestii, valmentaa ja tukee sekä toimii myös valvovana viranomaisena. Tuomiokapituli tukee ja valvoo seurakuntien yhteistyötä, työyhteisöjä, esimiestyötä ja hallintoa. Käytännössä tämä toteutuu hallinnollisten päätösten, piispantarkastusten, ohjaustyön, valmennuksen, konsultoinnin, neuvonnan ja koulutuksen keinoin.

Tuomiokapitulin tehtävä on alueen seurakuntien tukeminen ja valvominen. Lakimiesasessori johtaa hallintoa, johon kuuluu tuomiokapitulin istunnon päätösten valmistelu ja täytäntöönpano, lakimiesasessorin ja notaarin/hiippakuntapastorin viranhaltijapäätösten valmistelu ja täytäntöönpano, henkilöstöhallintoa ja rekrytointia hiippakunnan alueella – erityisesti hiippakunnan papit, joista vastaavat notaari/hiippakuntapastori ja tuomiokapituli – lainsäädännön seuraaminen, seurakunnallisen hallinnon ja henkilöstöhallinnon tukeminen ja kehittäminen, niihin liittyvä konsultointi ja koulutus, sekä tiedottaminen kaikista hallinnon asioista. Tuomiokapituleissa työskentelee lisäksi toimistohenkilöstöä. Heidän työtään ohjaa yleensä lakimiesasessori.

Hiippakuntadekaani johtaa toiminnallisia asioita, joihin kuuluvat toiminnan tukeminen ja kehittäminen, tuomiokapitulin yleinen viestintä, useimmiten yhdessä tuomiokapitulin muiden työntekijöiden kanssa, koulutukset ja konsultaatiot sekä Porvoon hiippakunnassa vastuu koko ruotsinkielisestä kirkollisesta jatkokoulutuksesta. Hiippakuntadekaanin työtovereina toimii hiippakuntasihtereitä tai asiantuntijoita. Lisäksi joissakin tuomiokapituleissa on kuurojenpappeja ja vankiladiakoneja. Porvoon hiippakunnassa toimii myös jatkokoulutuksesta vastaava hiippakuntasihteri.

Pappien henkilöstöhallinnosta vastaava hiippakuntasihteri ja notaari/hiippakuntapastori toimii joko hiippakuntadekaanin tai lakimiesasessorin alaisuudessa.

Tärkeä osa piispan ja tuomiokapitulin työtä on yhteistyö viranomaisten ja muiden kirkon ulkopuolisten verkostojen kanssa hiippakunnan alueella. Tuomiokapitulin työntekijät edustavat näissä hiippakuntansa seurakuntia, tekevät vaikuttamistyötä ja pitävät esillä kirkon työtä. Tämä edellyttää onnistuakseen vahvaa paikallistuntemusta ja verkostoitumista alueella.

Tuomiokapitulin toiminta on osa piispan viranhoitoa.

2.2 Hiippakuntien välisen yhteistyön nykytilanne

Hiippakuntien välinen yhteistyö on toimintaympäristön muuttuessa tullut entistä tärkeämmäksi. Yhteistyötä tehdäänkin laajasti. Tärkeä osa yhteistyötä ovat säännölliset lakimiesasessorien, hiippakuntadekaanien ja muiden viranhaltijoiden neuvottelut. Lisäksi tuomiokapitulien työntekijöiden muu keskinäinen vuorovaikutus ja tuki edesauttavat työtä eri hiippakunnissa.

Hiippakunnat tekevät monipuolista yhteistyötä hallinnossa, koulutuksessa, viestinnässä sekä seurakuntien toiminnan, työyhteisöjen ja johtamisen tukemiseksi. Hallinnossa tehdään yhteisiä valmisteluja ja linjauksia. Nimikirjan pitämiseen ja rekrytointeihin liittyviä käytäntöjä on linjattu yhdessä. KirkkoHR luo järjestelmänä hyvän alustan tälle yhteistyölle. Lisäksi Turun arkkihiippakunnalla sekä Espoon, Helsingin ja Tampereen hiippakunnilla on KirkkoHR-järjestelmässä yhteinen avoin hakemuslomake papinvirkojen hakemista varten.

Kehittämistyön sekä koulutuksen ja konsultoinnin osalta yhteistyötä tehdään ordinaatiokoulutuksessa ja -valmennuksessa, moniammatillisessa perehdyttämisessä, pastoraalikoulutuksessa sekä muussa johtamiskoulutuksessa. Yhdessä ja yhteistyössä järjestetään myös muita koulutuksia ja ohjauksia.

Työyhteisöjen tukemiseen on hiippakunnissa luotu yhteneväisiä käytäntöjä ja yhteistyötä tehdään muun muassa kirkkoherrojen, johtavien viranhaltijoiden ja hallinnollisen johdon tukemisessa, työyhteisötaitojen kehittämisessä ja konsultoinnissa¹.

Seurakuntatyön tukemisessa on verkostoja, joista osalla on pitkä historia ja toimivat käytännöt. Esimerkki tuoreesta yhteistyön muodosta on hiippakuntien viestinnästä vastaavien yhteistyöverkosto, jolla pyritään parantamaan tiedonkulkua ja viestinnän käytäntöjä. Lisäksi on syntynyt muun muassa yhteinen verkkosivustopohja

¹ Konsultoinnilla tarkoitetaan tässä yhteydessä erityisesti kirkon konsulttivalmennuksen käyneen asiantuntijan konsultointityötä seurakunnissa.

hiippakunnille. Espoon, Helsingin ja Porvoon hiippakunnat ovat vahvistaneet yhteistyötä ilmasto- ja ympäristökysymyksissä.

2.3 Nykytilan arviointi

Hiippakunnat ovat toimintaympäristöinä varsin erilaisia. Se näkyy esim. seurakuntien koossa, niiden jäsenistön ikärakenteessa sekä alueella vaikuttavissa herätysliikkeissä ja muussa kirkkojen kanssa tehtävässä ekumeenisessa yhteistyössä.

Seurakunnissa korostuvat väestörakenteen ja kirkon jäsenistön muutoksen mukanaan tuomat haasteet, kulttuurien ja uskontojen lisääntyvä moninaisuus sekä oheneva kristinuskon tuntemus. Seurakunnat elävät uudenlaisessa lähetystilanteessa, ja jatkuvan muutoksen keskellä. Tämä vaatii paikalliskontekstin muutoksesta nousevaa uudistumista ja uusia tapoja tavoittaa sekä kirkon jäseniä että siihen kuulumattomia.

Pääkaupunkiseudulla suuret seurakuntayhtymät tukevat seurakuntiaan monipuolisesti esimerkiksi yhteisen seurakuntatyön ja taloushallinnon aloilla. Tuomiokapitulit vastaavat kuitenkin edelleen yksittäistalousseurakuntien tukemisesta. Porvoon hiippakunnalla on oma, kielellinen erityispiirteensä. Oulun hiippakunnan vastuualue on huomattavan laaja. Saamelaistyö ja kuurojenpappien työ ovat esimerkkejä hiippakuntarajat ylittävästä asiantuntijatyöstä. Sosiaalinen media on murtanut alueellisten rajojen merkitystä, mikä vaikuttaa myös hiippakuntien toimintaan ja piispan viranhoitoon. Toisaalta hiippakuntien erilaisuus toimintaympäristöinä heijastuu myös siihen, miten tuomiokapitulit ovat kehittäneet työntekijöidensä osaamista tukeakseen juuri oman alueensa seurakuntia niiden työssä parhaalla mahdollisella tavalla.

Hiippakuntien perustoiminta on monilta osin samanlaista, mikä tarjoaa vahvan pohjan yhteistyön kehittämiseksi. Hiippakuntien dekaaneille, lakimiesasessoreille ja notaareille/hiippakuntapastoreille tehdyn kyselyn tulokset kertovat, että hiippakuntien erilaisuuden ei nähdä olevan yhteistyön este. Sen ei myöskään toivota olevan veruke yhteistyön välttämiseksi.

Hiippakuntien olisi hyödyllistä selkiyttää vastuunjakoja ja yhteisiä toiminta-alueita suurten seurakuntayhtymien kanssa. Kirkon tulevaisuuskomitean mietintö nosti tämän yhdeksi keskeisistä kehittämisalueista kokonaisorganisaation sisäisessä toiminnassa. Konkreettiset toimenpiteiden aikaansaamiseksi vaaditaan nykyistä parempaa tahtotilaa sekä tuomiokapitulien että seurakuntayhtymien taholla.

3. Hiippakuntien ja Kirkkohallituksen välinen yhteistyö

3.1 Kirkkohallituksen tehtävästä

Kirkkohallituksen tehtävänä on Kirkkojärjestyksen perusteella edistää kirkon toimintaa ja seurakuntien työtä, tukea, ohjeistaa ja koordinoida seurakuntien toimintaa ja hallintoa, jakaa avustuksia ja määrärahoja seurakunnille ja järjestöille, hoitaa kirkon suhteita valtioon ja muuhun yhteiskuntaan, valvoa kirkon etua, antaa lausuntoja valtioneuvostolle, valmistella asioita kirkolliskokoukselle, huolehtia kirkolliskokouksen päätösten täytäntöönpanosta, toimia kirkon keskusrahaston hallituksena sekä hoitaa kirkon yhteistä viestintää.

Käytännössä odotukset Kirkkohallituksen toimintaan korostavat vaikuttamisen, viestinnän ja ideoimistyön merkitystä entistä enemmän.

3.2 Hiippakuntien ja Kirkkohallituksen välisen yhteistyön nykytilanne

Kirkkohallituksen tehtävistä seurakuntien työn edistäminen sekä seurakuntien toiminnan ja hallinnon tukeminen, ohjeistaminen ja koordinointi ovat myös hiippakuntien vastuualuetta. Jo tästä syystä yhteistyön yhdyspintojen tarkastelu on paikallaan.

Hallinnon alalla yhteistyö on ollut hyvin konkreettista ja yksityiskohtaista. Sähköinen asianhallintajärjestelmä Domus on perustana Kirkkohallituksen, hiippakuntien ja siihen liittyneiden seurakuntien yhteistyölle. Kirkkohallitus ja Lapuan hiippakunta ovat aloittaneet järjestelmän piirissä yhteistyön hiippakunnan arkiston digitalisointiksi.

Talouden suunnitteluun ja ennakoitavuuteen liittyvissä asioissa yhteistyötä nähtiin olevan kohtuullisesti. Tämän selvityksen yhteydessä tehtyjen kyselyjen tulosten perusteella näyttää siltä, että taloushallinnon alueella tehtävässä yhteistyössä on silti kehittämistarpeita. Lisäksi toivottiin vuorovaikutuksen lisäämistä taloushallinnon ja toiminnan suunnittelun välillä.

Koulutuksessa yhteistyö on vahvaa erityisesti ammatillisessa täydennyskoulutuksessa (mm. pastoraalikirssit ja johtamiskoulutus) sekä toimialakohtaisissa teemakoulutuksissa (esim. taloushallinto, diakonia).

Hiippakunnissa on aiemmin koettu toimialakohtaisissa koulutuksissa olevan päällekkäisyyttä Kirkkohallituksen järjestämän koulutuksen kanssa. Yhteistyön avulla päällekkäisyyksiä on purettu. Tulevaisuudessa hiippakuntien vastuu johtamiskoulutuksissa kasvaa: seurakuntatyön johtamisen tutkinto laajenee ja seurakuntien

ylimmän johdon koulutus siirtyy kokonaisuudessaan Kirkon koulutuskeskukselta hiippakuntien vastuulle. Tämä edellyttää riittäviä resursseja.

Seurakuntatyön tukemisessa yhteistyötä on runsaasti. Kirkon kärkihankkeet ja työmuotoja koskeva laaja yhteistyö mainitaan kyselyn vastauksissa erityisesti. Vastaukset kuitenkin jakautuvat vahvasti: yksi pitää yhteistoimintaa satunnaisena, toinen runsaana. Käsitys yhteistyön laajuudesta ja merkityksellisyydestä vaikuttaa vaihtelevan hiippakunnissa enemmän kuin Kirkkohallituksessa.

Kirkkohallituksessa katsotaan, että työyhteisöjen tukeminen kuuluu ennen muuta hiippakuntien vastuulle. Kirkkohallitus tukee hiippakuntia johtamiskoulutuksella ja konsulttivalmennuksella. Kirkon työelämän kehittämishankkeessa (KIRTEKO) Kirkkohallitus ja hiippakunnat ovat tehneet tiivistä käytännön yhteistyötä muun muassa järjestämällä koulutuspäiviä yhdessä.

Näkemykset viestinnällisestä yhteistyöstä hiippakuntien ja Kirkkohallituksen välillä vaihtelevat. Kirkon Viestinnän yhteistyötä hiippakuntien ja seurakuntien viestintätoimijoiden kanssa arvostetaan erityisesti kriisiviestinnässä.²

3.3 Nykytilan arviointi

Hiippakuntien ja Kirkkohallituksen yhteistyö on laajaa mutta vaihtelee suuresti. Hiippakuntien dekaaneille ja lakimiesasessoreille sekä Kirkkohallituksen osaston johtajille ja yksikön päälliköille tehdyn kyselyn vastaukset kertovat varsin yhtenäisestä käsityksestä yhteistyön tilasta ja laajuudesta. Ne myös henkivät pääosin toiveikasta asennetta, jossa tarkoituksenmukaisen yhteistyön kehittämistä ja päällekkäisyyksien karsimista pidetään toivottavana ja mahdollisena.

Vaihtelu vastauksissa selittyy osittain tuomiokapitulien käytäntöjen ja toimialojen priorisoinnilla. Toisaalta, tämän selvityksen pohjalla olevat kyselyt eivät tarjoa riittävän yksityiskohtaista tietoa siitä, mikä Kirkkohallituksen viranhaltioiden asiantuntemus koetaan hiippakunnissa seurakuntien työn tukemisen kannalta merkitykselliseksi, ja jääkö osa Kirkkohallituksessa olevasta seurakuntien tukemiseen tarkoitusta asiantuntemuksesta vaille tosiasiallista kohderyhmää. Työryhmä esittää, että Suunta-hankkeen puitteissa tätä kysymystä tarkasteltaisiin erityisen suurella kriittisyydellä.

² Koska Suunta-hankkeen puitteissa valmistuu erillinen viestintää koskeva selvitys, jätetään viestintäyhteistyö vähemmälle huomiolle tässä raportissa.

Kirkkohallitus on antanut hiippakunnille yhtenevät mallit tilikarttojen ja kustannuspaikkarakenteen yhdenmukaistamiseksi vuonna 2014. Ne otettiin käyttöön tuomiokapituleissa KIPA:an liittymisen yhteydessä. Ostolaskujen tarkastaminen, matkalaskujen teko ja tarkastaminen tapahtuu eri tuomiokapituleissa hieman toisistaan poikkeavilla tavoilla, KIPA-ohjelman puitteissa. Laskujen hyväksynnän osalta käytäntö on yhtenäinen.

KIPA tuottaa edelleen yleisellä tasolla päällekkäisyyksiä ja joustamattomuutta talousasioissa, mikä on kallista. Päällekkäisyydet eivät niinkään synny tuomiokapitulin ja kirkkohallituksen välillä, vaan seurakuntien tai seurakuntayhtymien ja KIPA:n välillä. Tämä aiheuttaa edelleenkin lisäkustannuksia. KIPA-ohjelman toivuutta tulisi sen vuoksi arvioida.

Kirkolliset toimijat eivät ole perinteisesti tunteneet hyvin ulkopuolisen rahoituksen mahdollisuuksia, vaikka hiippakunnilla olisi hyvät edellytykset sen hakemiseen erityisesti yhteistyössä muiden alueen toimijoiden kanssa. Oulun hiippakunnassa on jo nyt hyviä kokemuksia ulkopuolisen rahoituksen käytöstä projektiluontoisesti hiippakunnan toimintamäärärahojen täydentämisessä. Rahoitusosaamisen merkitys kirkon toiminnassa tulee kasvamaan tulevaisuudessa. Tämä koskettaa niin toiminnallisia kehittämishankkeita kuin kiinteistöihin liittyviä tarpeita, esim. kiinteistöjen energiamuotojen päivittämistä. Ulkopuolisen rahoituksen hakemisessa vaadittavan asiantuntemuksen vahvistamiseen tulee kiinnittää huomiota kokonaiskirkon tasolla.

4. Selvitykseen sisältyvien muutosten tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

4.1 Tavoitteet

Hiippakuntien yhteistyön kehittämisen tulee lähivuosina tähdätä seuraaviin tavoitteisiin:

- Toimintaympäristön muutosten ennakointi ja toiminnan proaktiivinen kehittäminen sen valossa
- Kyky jatkuvaan muutokseen ja entistä nopeampaan reagointiin jatkuvasti muuttuvassa toimintaympäristössä
- Olemassa olevan osaamisen täysimääräinen käyttöönotto ja jatkuva kehittäminen
- Valmistautuminen talousmäärärahojen takaamien resurssien pienenemiseen
- Ulkopuolisen ja projektirahoituksen mahdollisuuksien vahvistaminen
- Seurakuntien työntekijöiden ammatillisen osaamisen ja työssäjaksamisen sekä työyhteisöjen tukemiseen suunnattujen resurssien turvaaminen hiippakuntatasolla

4.2 Toteuttamiskeinot

Hiippakuntien keskinäisen ja Kirkkohallituksen kanssa tehtävän yhteistyön kehittäminen edellyttää verkostomaisen yhteistyön suunnitelmallista vahvistamista entisestään. Se on mahdollista nopeasti ja ilman raskasta hallinnollista prosessia. Tämä koskettaa niin taloutta, hallintoa, koulutusta, seurakunnallisen toiminnan tukemista, työyhteisöjen tukemista kuin viestintääkin.

Työn kehittäminen vaatii Kirkkohallituksessa olevan, seurakuntatyön tukemiseen suunnatun asiantuntemuksen kriittistä tarkastelua suhteessa seurakuntien tosiasialisiin tarpeisiin.

Muuttuvassa toimintaympäristössä työyhteisöjen tukemisen merkitys kasvaa. Muutokseen vastaaminen lisää osaamisen ja asiantuntemuksen kehittämiseen kohdistuvia paineita ja työn kuormittavuutta seurakunnissa. Näiden haasteiden kohtaamisessa tarvittavaa tukea tulee kehittää hiippakuntien tasolla, sillä sen vaikuttavuus perustuu sekä paikallisen toimintaympäristön että työyhteisöjen hyvään tuntemukseen. Seurakuntien tukeminen käsillä olevassa murroksessa edellyttää, että hiippakunnilla on siihen riittävät resurssit.

4.3 Keskeiset ehdotukset

Hiippakuntien keskinäistä ja Kirkkohallituksen kanssa tehtävä yhteistyötä on syytä vahvistaa, vaikka sen kustannusvaikutukset jäisivätkin vähäisiksi. Taloutta koskevat hallinnolliset päätökset tulee tehdä jatkossakin tuomiokapituleissa. Taloushallinnon käytännön tehtävät hoidetaan pääosin hiippakunnissa, mutta joissain niistä on nähty tarkoituksenmukaiseksi tukeutua Kirkkohallituksen (KIPA:n) palveluihin. Tämän ratkaisun vaikutukset samoin kuin aiemmin mainitut KIPA:n prosesseissa havaitut päällekkäisyydet ja joustamattomuus olisi mahdollisesti paikallaan kartoittaa erillisellä selvityksellä.

Koulutuksen saralla olisi paikallaan vertailla hiippakuntien koulutustoimintaa ja arvioida yhteistyössä sen tavoitteita. Yhteistyötä Kirkkohallituksen eri osastojen ja erityisesti Kirkon koulutuskeskuksen sekä suurten seurakuntien ja seurakuntayhtymien kanssa on syytä jatkaa koulutustoiminnan tarkoituksenmukaisen yhteistyön ja vastuunjaon kehittämiseksi. Tämä voidaan parhaiten varmistaa verkostomaisella yhteistyöllä. Koulutuksen suunnittelussa tulee ottaa huomioon kirkon strategiset tavoitteet.

Hiippakuntien edustuksen tulee jatkossa olla vahva Kirkon kehityspalvelujen kehittämisverkostossa seurakuntatyön tukemisen kehittämiseksi. Tilannekuvan

muodostamisessa toimintaympäristöstä hiippakunnilla tulee olemaan jatkossa merkittävä rooli.

Työyhteisöjen kehittäminen on ennen muuta hiippakuntien vastuulla. Erityistä huolta tulee jatkossa kantaa seurakuntien valmiuksista muutosjohtamiseen. Tässä työssä tarvitaan lisäresursseja, Kirkkohallituksen tukea ja yhteistyön jatkuvaa kehittämistä erityisesti Kirkkohallituksen työmarkkinaosaston ja Kirkon koulutuskeskusten kanssa. On syytä hakea aktiivisesti tietoa ja osaamista yhteistyökumppaneilta, joita voivat olla esim. korkeakoulut ja SITRA.

Kriisiviestinnässä tehdyssä yhteistyössä on rakennettu hyvä malli ja saavutettu hyviä tuloksia. Yhteistyötä on syytä laajentaa samaan tapaan viestinnän muille aloille.

5. Ehdotusten vaikutukset

Verkostomaisen yhteistyön kehittäminen antaa mahdollisuuden hiippakuntien vi-
ranhaltijoiden erikoistumiseen ja asiantuntijuuden spektrin laajentamiseen hiippa-
kunnissa. Tämä edellyttää yhteistyöhalukkuutta ja vuorovaikutteista tavoitteen-
asettelua hiippakuntien kesken. Hiippakuntien yhteistyönä toteutettavalla keski-
näisellä erikoistumisella voi olla jatkossa vaikutuksia rekrytointiin.

Verkostomainen yhteistyö lisää automaattisesti vuorovaikutusta hiippakuntien kes-
ken ja eri toimijoiden kanssa. Se auttaa myös hahmottamaan monimutkaista toimin-
taympäristöä entistä paremmin.

Koko kirkon kattavan osaamiskartoituksen tekeminen on keskeinen väline yhteis-
työn vahvistamisessa, asiantuntijaresurssien hyödyntämisessä ja työnjaon selkiyttä-
misessä.

6. Tiivistelmä työryhmän ehdotuksista

Hiippakunnat

- arvioivat, onko tarpeen selvittää keskinäisellä ja Kirkkohallituksen kanssa teh-
tävällä yhteistyöllä taloushallinnon prosessien nykytilaa kehittämistä;
- arvioivat koulutustoimintansa tavoitteet yhteistyössä, yhdenmukaistavat koulu-
tustarjonnan siltä osin, kuin se on tarkoituksenmukaista, ja kehittävät työnjakoa
Kirkkohallituksen eri toimijoiden kanssa;
- toteavat, että muuttuvassa toimintaympäristössä työyhteisöjen tukemisen mer-
kitys kasvaa ja että tämä hiippakuntien tehtäväksi nähty työ edellyttää riittäviä
resursseja:

- kehittävät yhteistyötään ja rekrytointitoimintaansa siten, että niiden riittävä erityisosaaminen turvataan.

Kirkkohallitus

- arvioi yhteistyössä tuomiokapitulien kanssa mikä asiantuntemus palvelee seurakuntia parhaiten hiippakuntatasolla, mikä kokonaiskirkon tasolla.
- tilaa ulkopuolisen tahon tekemän asiantuntijakartoituksen, jossa selvitetään seurakuntien palvelemisen ja kirkon yhteiskunnallisen vaikuttavuuden näkökulmasta kirkon kentässä olevaa asiantuntemusta, arvioidaan sen tarkoituksenmukaista sijoittumista ja kehittämistarpeita.

25.02.2020

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto

§ 6 Muut asiat

Tuomiokapitulin toimintalinjauksen uudistaminen

Tuomiokapitulin nykyinen toimintalinjaus on voimassa vuoden 2020 loppuun. Uuden toimintalinjauksen valmistelu on käynnistetty vuonna 2019, ja sitä varten on asetettu tuomiokapitulin henkilöstöstä koostuva työryhmä. Uusi toimintalinjaus viimeistellään syksyllä 2020 sen jälkeen, kun Suomen ev.lut. kirkon uusi strategia on julkaistu 30.9.2020.

Asiantuntijat Anssi Almgren ja Mika Nurmi selvittivät tuomiokapitulin toimintalinjauksen uudistamisen lähtökohtia, tavoitteita ja tähänastisia toimenpiteitä sekä ohjasivat työskentelyn, jonka tarkoituksena oli osallistaa hiippakuntavaltuuston jäsenet toimintalinjauksen uudistamisprosessiin.

Hiippakuntavaltuuston jäsenille oli etukäteen lähetetty sähköpostitse tutustuttavaksi uuden toimintalinjauksen valmistelua varten tehdyn kyselyn vastaukset. Hiippakuntavaltuuston jäsenet pohtivat ryhmissä, mitkä vastauksista nousseista teemoista ovat tärkeitä, mitkä houkuttelevat ja mitä pitäisi harkita.

Kuulumiset marraskuun kirkolliskokouksesta, kirkolliskokousedustajat

Kirkolliskokousedustaja Tapio Tähtinen sekä hiippakuntavaltuuston jäsenistöön kuuluvat kirkolliskokousedustajat kertoivat kuulumisia marraskuun kokouksesta ja kuluneelta kirkolliskokouskaudelta.

Kokemukset kuluneesta hiippakuntavaltuuston valtuustokaudelta ja terveisiä uudelle valtuustolle

Hiippakuntavaltuuston puheenjohtaja Pentti Aspilaa kiitettiin kuluneesta valtuustokaudesta. Todettiin, että on ollut hyvä käydä keskustelua hiippakuntavaltuuston roolista ja siitä, miten hiippakuntavaltuusto voisi olla hyödyksi Espoon hiippakunnan alueen seurakunnille ja miten se voisi kehittää ja tuoda esiin uusia innovaatioita. Kiitettiin myös kapitulia hyvästä yhteistyöstä ja seurakuntiin jalkautumisesta. Todettiin, että kuluneen kauden aikana järjestetyt hiippakuntafoorumit ovat olleet antoisia. Lisäksi pidettiin hyvänä sitä, että kirkolliskokousedustajat on kutsuttu hiippakuntavaltuuston kokouksiin kertomaan kirkolliskokouksen kuulumisia.

Seuraavan kokouksen ajankohdasta sopiminen

Hiippakuntavaltuuston seuraava kokous päätettiin pitää tiistaina 26.5.2020 klo 18.00 Kirkonkympin kokoustiloissa.

Muut mahdolliset asiat

Ei muita asioita.

Espoon hiippakunnan hiippakuntavaltuusto

25.02.2020

§ 7 Kokouksen päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 20:15.

Kokouksen puolesta

Pentti Aspila

Carolina Koski

puheenjohtaja

sihteeri

Pöytäkirjantarkastus

Kokouksen pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun ja tehtyjen päätösten mukaiseksi.

Lea Ahonen
pöytäkirjantarkastaja

Rauno Saarnio
pöytäkirjantarkastaja